

Коміки-заколотники

«Держава
— це
Зеленський!»

» стор. 6—7

Акт майстерності та милосердя

Василь Ломаченко близький до того, аби знову претендувати на титул абсолютного чемпіона світу в легкій вазі

» стор. 15

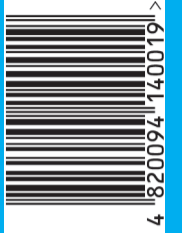
Іменна вправа

Новий елемент у спортивній гімнастиці названо на честь черкащанина Іллі Ковтуна

» стор. 3

Україна молода

Вівторок—середа, 14—15 грудня 2021 року №132—133 (5864—5865)

Учорашні курси
НБУ:
1 \$ = 27,024 грн
1 € = 30,452 грн
1 рос. руб. = 0,367 грн

Найдовша ніч перед світанком?

День енергетика: несвяткові роздуми напередодні професійного свята

» стор. 8

Енергетична галузь України переживає не найкращі часи.
Фото з сайту liga.net.

Поспішіть передплатити «Україну молоду» на наступний рік

стор. 8

Олексій Резніков
міністр оборони України

«Вони (Німеччина. — Ред.) все ще будують газопровід «Північний потік-2» і водночас блокують наше оборонне озброєння. Це дуже несправедливо»

ПРАВА ДІТЕЙ

Маленька «вартова»

Батько залишив семирічну доньку на трасі, аби приглянула за будматеріалами. Люди викликали поліцію

Дитина вже з батьком.
Фото надане пресслужбою черкаської обласної поліції.

Людмила НІКІТЕНКО
Черкаська область

Житель Умані проїжджав трасою і побачив біля лісу малолітню дівчинку. Дитина сиділа на узбіччі дороги з пожвавленим рухом транспорту. Нікого з дорослих поруч не було, лише купа будівельних матеріалів. Чоловік зупинився, зателефонував у поліцію і чекав правоохоронців, аж доки вони не приїхали.

Як повідомили «Україні молодій» у черкаському обласному управлінні поліції, уманські правоохоронці негайно виїхали на 557-й кілометр автодороги «Стрий—Ізварине», де на їх приїзд чекали ще й інші небайдужі громадяни, серед яких журналіст Юрій Лисий та поліцейський із Кіровоградщини, які також зупинилися біля дівчинки. Люди хвилювалися, аби з дитиною нічого не трапилося, і не залишали малу на самоті.

«Утім, коли інспектори прибу-

ли, на місці дитини вже не було. Її, разом із залишками будівельних матеріалів, забрав батько. Маючи орієнтування, поліцейські зупинили автомобіль, у якому були чоловік і дівчинка», — розповідають у черкаській поліції.

Уже в районному управлінні поліції, куди правоохоронці запросили батька з дитиною, 42-річний уманчанин пояснив, що забрав будівельні матеріали на узбіччі траси. Частина не влізла до салону, як і дитина.

«Дорослий чоловік прийняв рішення залишити семирічну доньку на автодорозі, аби вона приглянула за речами, поки він відвезе частину вантажу до Умані та повернеться за нею», — викладають версію батька правоохоронці.

Тож ювенальні інспектори провели бесіду з батьком та дівчинкою. Під час спілкування з поліцейськими чоловік визнав, що вчинив неправильно, і добре, що все закінчилося добре. ■

НА ФРОНТІ

Лиш би Кремль не образити

Новий канцлер Німеччини закликав задіяти «нормандський формат», щоб відвернути російську ескалацію біля наших кордонів

Катерина БАЧИНЬСКА

Один український військовий травмований попередньої доби на сході України. Він підірвався на ворожій міні. Стан його здоров'я — середньої тяжкості. Огляд пораненого підтвердив застосування росіянами дистанційних пластикових мін, заборонених міжнародними конвенціями через заподіяння значних страждань потерпілим. У штабі ООС заявили, що проведуть розслідування, матеріали якого разом з уламками міни, витягнутими з тіла пораненого, передадуть міжнародним наглядовим організаціям.

Напередодні окупанти чотири рази порушили режим припинення вогню. Стріляли біля Талаківки, Кримського, Попасної та Катеринівки. Противник використовував гранатомети, кулемети та стрілецьку зброю. Українські бійці відкривали вогонь у відповідь. І поки наша армія на фронті захищає державні кордони, дипломатія у переговорному процесі переходить на новий етап.

Канцлер Німеччини Олаф Шольц закликав активувати «нормандський формат», щоб відвернути ескалацію на Донбасі. За його словами, Європейський Союз стурбований ситуацією біля кордонів України і дав чітко зрозуміти, що повномасштабне порушення кордонів не обійдеться без серйозних наслідків. «Серед можливих

Північний сусід біля наших кордонів.
Фото з сайту pravda.com.ua.

варіантів є й «нормандський формат», який необхідно використувати надалі як інструмент переговорів. Шкода, що в минулі роки розвиток цього формату був не таким, як би нам хотілося. Ми маємо намір обговорити це питання на засіданнях Європейської ради», — підкреслив Шольц.

Тим часом міністр оборони України Олексій Резніков звинуватив Німеччину в блокуванні постачання зброї для ЗСУ через НАТО. Про це керівник військового відомства заявив у коментарі Financial Times. За його словами, Берлін у листопаді наклав вето на закупівлю Україною антидронових рушниць та антинейперських систем через натовське агентство закупівель. «Вони все ще будують газопровід «Північний потік-2» і водночас блокують наше оборонне озброє-

ня. Це дуже несправедливо», — наголосив Резніков і додав, що на тлі цього Україна має намір купувати зброю через двосторонні угоди із союзниками — США, Великою Британією, Литвою та Францією. Мінекономіки Німеччини, яке відповідає за затвердження експорту зброї чи накладання вето, поки не коментує ситуацію, а позиція нового уряду цієї країни на чолі з канцлером Олафом Шольцом ще невідома. Утім міністр Резніков заявив, що «оптимістично налаштований» щодо отримання ракет та іншого оборонного озброєння від США та західних партнерів. Він упевнений, що тактика «не провокувати Росію не працює», і наводить приклад, коли Москва вторглася до Грузії після того, як Берлін і Париж блокували шлях країни до вступу в НАТО у 2008 році. ■

ВШАНУВАННЯ

За правду і честь!

Медаллю Гарета Джонса нагороджено дослідників Голодомору Олесю Стасюк, Леоніда Мужука та Віктора Набруска

Інна СТЕПАНЧУК

Інститут журналістики Київського національного університету імені Тараса Шевченка оголосив цьогорічних лауреатів відзнаки «Медаль Гарета Джонса». Престижну нагороду за 2021 рік вручать кандидати історичних наук, дослідниці Голодомору, генеральній директорці Національного музею Голодомору-геноциду Олесі Стасюк, журналісту, автору документальних фільмів про Голодомор в Україні, лауреату Державної премії імені Тараса Шевченка Леоніду Мужуку та журналісту, ініціатору медійних заходів та радіопередач про Голодомор Віктору Набруску. Про це на своїй сторінці у фейсбуці повідомив завідувач кафед-

Медаль Гарета Джонса.

ри соціальних комунікацій Інституту журналістики Юрій Бондар.

Щиро вітаємо лауреатів з вагомим і престижним підсумком багаторічної праці!

Олеся Стасюк.

Віктор Набруско.

Леонід Мужук.

Нагадаємо, що відзнака «Медаль Гарета Джонса» — це недержавна нагорода з особливим статусом, започаткована в 2019 році Інститутом журналістики Київського національного університету імені Тараса Шевченка для гідного вшанування і нагородження журналістів, науковців, видавців і меценатів за вагомий внесок у дослідження Голодомору та масових штучних голодів 1921—1923 і 1946—1947 років. Гасло нагороди — «Правда і Честь». Рішення про присудження відзнаки ухвалоє вчена рада Інституту журналістики КНУ імені Тараса Шевченка. Нагороду названо на честь

британського журналіста Гарета Джонса. Як відомо, в 1932—1933 роках, коли СРСР намагався приховати правду про голод в Україні, Гарет Джонс відверто розповів світові про злочини комуністів. Правда і честь, які є гаслом нагороди, дорого коштували британському журналісту — чекісти вбили його під час ризикованого закордонного відвідування на ділянці радянсько-монгольського кордону. Гарет Джонс став символом високих стандартів журналістики, яким попри все він не зрадив. І саме таким критеріям має відповідати діяльність журналістів і науковців, які досліджують трагіч-

ні сторінки української історії. Цьогоріч нагороду вручають уже втретє. У попередні роки відзнаку отримали американський дослідник Голодомору Джеймс Мейс (посмертно), американська журналістка і сценаристка українського походження, авторка сценарію, співпродюсерка фільму про Гарета Джонса «Ціна правди» Андреа Халуца, доктор історичних наук, професор, голова Асоціації дослідників Голодоморів в Україні Василь Марочко, доктор історичних наук, професор, автор численних наукових досліджень і публікацій на тему Голодомору Володимир Сергійчук та інші дослідники. ■

■ ЗАРАЗА

Червоніти варто лише від морозу

В Україні поступово зменшується кількість хворих на ковід

Катерина БАЧИНЬСКА

Понад 4 тисячі нових випадків коронавірусу підтвердили в Україні за попередню добу. Госпіталізували 1,5 тисячі пацієнтів. Майже 200 хворих померли. Найбільше нових інфікованих зафіксували в Києві. Лідерами за поширенням ковіду також є Одеська, Волинська та Дніпропетровська області.

У Міністерстві охорони здоров'я кажуть про поліпшення ситуації та поступовий вихід деяких регіонів із «червоної» зони. Водночас, за останніми даними МОЗ, в Україні від коронавірусу вакцинували 40% дорослого населення. Міністр охорони здоров'я Віктор Ляшко на брифінгу заявив, що таким чином країна виконала цільовий орієнтир на 2021 рік, встановлений Всесвітньою організацією охорони здоров'я. За даними МОЗ, дві дози вакцини отримали 12 мільйонів 457 тисяч українців. Також пан Ляшко пообіцяв, що підпише наказ,

який дозволить колоти додаткову дозу вакцини людям з ослабленим імунітетом (із груп ризику). Міністр наголосив, що це не бустерна доза: «Додаткова доза вводиться, аби досягти кращого захисту в осіб, які за станом свого здоров'я мають нижчу ефективність вакцин, якщо порівнювати з ефективністю вакцини в загальній популяції».

Також із понеділка Міністерство охорони здоров'я оновило карантинний поділ України. Так, у «жовтій» зоні тепер перебуває найбільша кількість регіонів — 14. У «червоній», як і раніше, 10 областей. Наразі до «жовтої» зони карантину входять Київ і 13 областей України, зокрема: Дніпропетровська, Закарпатська, Івано-Франківська, Кіровоградська, Луганська, Львівська, Одеська, Полтавська, Рівненська, Тернопільська, Харківська, Херсонська та Чернівецька області.

А от у світі поступово все більшого поширення набуває новий штам ко-

ронавірусу «омікрон». За словами науковців, він заразніший, але симптоми — легші. Вчені з Всесвітньої організації охорони здоров'я заявили, що «омікрон» поширюється набагато швидше, ніж попередні, втім є не таким небезпечним, як, приміром, «дельта». При цьому у ВООЗ припускають, що вже наявні COVID-вакцини можуть бути менш ефективними проти нового штаму, але даних для аналізу занадто мало. На сьогодні «омікрон» виявили вже у 63 країнах. Наразі жодного смертельного випадку він не викликав. І поки світ розпочинає боротьбу з новим штамом «корони», в Києві знову протестували антивакцинатори. Активісти вже традиційно пройшли маршем по Хрещатику. Противники щеплень від COVID-19 виступають за скасування законопроекту «Про систему громадського здоров'я», а також за свободу вибору медичного втручання без примусу. ■

Лариса САЛІМОНОВИЧ

Харків

Ліва притока річки Харків має досить сильну течію, тому місцеві спортсмени вирішили промоніторити її на предмет облаштування байдаркового маршруту. На воду Немишлі вони спустили одразу кілька човнів і пройшли ними більше восьми кілометрів. У підсумку з'ясувалося, що невелика міська водойма дійсно придатна для таких запливів. Але для того, щоб це стало можливим, доведеться русло та берег очистити від заростей і сміття. Свою пропозицію активісти озвучили чиновникам мерії, і там уже пообіцяли підтримку.

Відео першого моніторингу, що недавно з'явилося на ютубі, стало корисним

■ ДОВКІЛЛЯ

Готуйте весла

Активісти хочуть розчистити русло річки Немишлі від сміття та організувати маршрут для плавання на байдарках

не лише зі спортивної, а й з екологічної точки зору. Стан води і прибережні частини міста, які потрапили до об'єктив, вразили своєю повною захаращеністю. Протягом тривалого маршруту знайшлася всього лише невелика ділянка, яку можна назвати більш менш впорядкованою. І сталося це лише тому, що нею опікується з

якихось власних міркувань в'єтнамська община. Решта території всуціль поросла очеретом і забита поваленими деревами.

На деяких ділянках спортсменам довелося пхати байдарки вручну, оскільки через сміттєві затори ті не могли пройти водою. Причому всі ці краєвиди розкинулися не десь за містом, а все-

редині Харкова. Тобто річку, яка могла б стати окрасою обласного центру, людська байдужість перетворила на міську помийницю.

Досвід боротьби з цим лихом у харків'ян уже є. Як «УМ» повідомляла, влітку місцеві волонтери на заклик екоактивіста Артема Приходька організували чищення русла Уди. За кілька субот тут підняли на берег 100 тонн твердих побутових відходів, лівову частку яких склали скляні та пластикові пляшки. А недавно на цій же річці було встановлено перший в Україні вловлювач сміття Trash Killer, вартістю 250 тисяч гривень. Цікаво, що за тиждень роботи технічної новинки її корзина була заповнена майже на 80 відсотків. ■

■ ВИЗНАННЯ

Іменна вправа

Новий елемент у спортивній гімнастиці названо на честь черкащанина Іллі Ковтуна

Людмила НІКІТЕНКО

В історію світової спортивної гімнастики ввійшов черкаський спортсмен Ілля Ковтун.

Про це «УМ» повідомили в управлінні у справах сім'ї, молоді та спорту Черкаської облдержадміністрації.

«Завдяки Іллі у світовій спортивній гімнастиці на паралельних брусах з'явився новий елемент. Його офіційно визнали та назвали на честь черкаського гімнаста Іллі Ковтуна, який уперше й виконав цю оригінальну вправу на паралельних брусах іще на Олімпійських іграх в Токіо», — розповідають у Черкаській ОДА.

І додають, що цей елемент складається з перевероту назад з упору на руках та повороту на чверть оберту до бруса.

За словами Ірини Надюк, тренерки черкаського гімнаста, «більшість канонів ми перекреслили, а прізвисько Іллі назавжди ввійшло до правил спортивної гімнастики, адже тепер є елемент «Ковтун»! ■

Віднедавня гімнастичний елемент Іллі Ковтуна став іменним. Фото надане пресслужбою Черкаської ОДА.

■ ОРГАНИ

Від Валусьва — до Зеленського

Заступником міністра МВС кілька років тишком-нишком працював неадекватний громадянин РФ Олександр Гогілашвілі

Олександр Гогілашвілі.

Іван БОЙКО

Заступник міністра внутрішніх справ Олександр Гогілашвілі, який у вихідні прославився неадекватною поведінкою у спілкуванні з патрульними, сам подав заяву на звільнення за власним бажанням.

Принаймні у розпорядженні Кабміну від 13 грудня, підписаному прем'єром Шмигалем, вказується саме така причина «прощання» з урядовцем, який вважав, що поліцейські, які зупиняють його авто, обов'язково мають впізнати його, бо інакше це «порушення субординації».

І така барська поведінка була притаманна Гогілашвілі не лише під час нещодавньої зупинки його авто патрульними на в'їзді до прифронтового Краматорська. А вже в мережі з'явилися й інші відеодокази щодо неадекватності, який потрапив у високе крісло в МВС ще в часи Авакова та примудрився зберігати його за собою донині, вже за каденції Монастирського.

До речі, службове розслідування поведінки Гогілашвілі, яке ініціював міністр Денис Монастирський на час відсторонення свого заступника, мабуть, уже тихенько завершать. Адже винуватець скандалу пішов сам. Пішов невдовзі після того, як звільнити його з посади закликав іще й президент Зеленський.

До речі, швидка реакція влади на скандал із Гогілашвілі дивує: було б добре, аби так керманічі держави реагували ще й на скандали та неадекватні витівки своїх «слуг народу», а не лише на тих, хто «дістався їм у спадок» від так званих попередників.

До слова, дружина «великого цабе» Гогілашвілі Марія Левченко є особистою помічницею президента Зеленського, тож не дивно, що він примудрявся лишатися при владі на Богомольця, 10 аж до цього часу.

Центр журналістських розслідувань із посиланням на дані Федеральної податкової служби Росії закидає Гогілашвілі ще й те, що він має чинний паспорт громадянина Росії (номер 6004531705, виданий у Ростові-на-Дону) та російський податковий номер (РФ 616404621705). Воно й не дивно, адже уродженець Грузії тривалий час працював у Росії та навіть був помічником колишнього боксера-важковика, депутата Держдуми РФ від партії «Сдінная Россия» Ніколая Валусьва.

І тут уже питання не лише до Авакова, який працевлаштував Гогілашвілі, а й до Зе-команди: чому такий персонаж належав до керівництва МВС до цього часу? ■

Тетяна ПАРХОМЧУК

■ КОЛІЗІЇ

Немає пороху в порохівницях

Зе-влада не здатна діяти в умовах війни

Муки совісті українського гаранта: «Як рибку з'їсти й кісточкою не вдавнитися?»
Кодаж з сайту telegraf.com.ua

Насправді, може, й не настільки вже та ганебна влада сама по собі страшна, як недалекоглядність, політична нерозбірливість та невігластво українців. Ніхто над ними не стоїть у виборчій кабінці, але понад 5 мільйонів голосів обирають собі Зеленського. Обирають стрімке падіння у ще більш злидні та злі дні.

Загрозову ситуацію скупчення російських військ на кордоні України весь світ обговорює два місяці. Білий дім, а за ним і Пентагон миттєво висловлювали занепокоєння. Українська ж влада на той момент загрозу заперечувала. І почала реагувати на це лише місяць тому. Наразі біля кордону з Україною розгорнуто 50 бойових тактичних груп, а також танки та артилерія, частину яких перекинули нещодавно. Яку гру веде українська політична верхівка? Недбальство? Саботаж? Невідповідність займаним посадам? Сьомого грудня відбулася двогодинна відеорозмова президентів США та Росії — Байдена і Путіна — щодо ескалації конфлікту на Донбасі. Про подробиці розмови ми можемо лише здогадуватись. Так само, як і про те, що саме після бесіди з Путіним говорив Байден Зеленському.

Крах Зе-політики

До діалогу з президентом РФ американський президент Джо Байден не розмовляв із Зеленським, хоча така розмова була б логічною. А про що говорити, якщо навіть у своїй першій, аж 10 листопада зробленій, заяві президент Володимир Зеленський назвав переміщення російських військ уздовж кордонів України та збільшення їх кількості простим «психологічним тиском» та «інформаційною провокацією»? І замість того, щоб посилювати безпеку, він бореться з опозицією та журналістами, тим же Юрієм Бутусовим. Немає плану озброєння, ніхто у владі не веде мову про зміцнення кордонів. Скільки підготовлено бомбосховищ, бункерів, чи готова насправді українська армія до відсічі? Питання без відповіді. А тим часом у повітрі витає, що Чернігів і Суми можуть стати новим Маріуполем.

Водночас чимало людей і в Україні, і поза її межами визнають, що значно виріс дух української армії. Так, усе правильно, ми можемо лише пишатись і захоплюватись нашими військовими, але цього недостатньо. Де матеріальні стимули? Чому не зросли зарплати військовим? Вони залишаються на рівні 10 тисяч гривень. На відміну від Зеленського, російський президент Путін піднімає виплати своїм воякам.

«Зараз ми спостерігаємо повне відображення краху політики держави, — вважає підполковник запасу, ексімністр соціполітики Андрій Рева. — Кирило Боданов, начальник Головного управління розвідки Міністерства оборони України, виступаючи за кордоном, публічно припускає, що в кінці січня прийдешнього року може бути напад — 94 тис. військовослужбовців РФ біля кордону України. До лав російської армії призивають резервістів. А українські держоргани, які покликані реагувати на загрози війни, бездіють. І що обурює — в бюджеті не передбачено необхідне фінансування армії! Влада дала гроші всім — прокурорам, СБУ, на дороги, — окрім Міноборони. Хоча пріоритетом у період війни має бути саме армія. Крім того, скажімо, патронний завод, як обцялось, не будується. Держохоронні заходи провалені, як і цивільна оборона. Ми спостері-

гаємо нездатність влади діяти в умовах війни».

Дійсно, ніхто не ставить завдання розбудови армії. Близько 20 мільярдів додаткових надходжень до бюджету виділено на будівництво доріг, а на оборону — нуль. То для кого розбудовуватимуть дороги? Для російських танків?

У нас практично немає бойової авіації. Військові експерти стверджують, що нам потрібні літаки F-15, F-16, F-22, інакше в росіян у небі буде повна перевага над нами. І це лише дещо з того, що НЕ робить влада України для обороноздатності.

Діалог між США та РФ — обнадійливий процес

У Кремлі напередодні розмови Джо Байдена та Володимира

дента Америки Дональд Трамп сказав, що вірить Путіну, а не власним розвідувальним службам. І від Джо Байдена Володимир Путін на зустрічі 16 червня у Женеві вже отримував що хотів. А це — збереження Мінських угод, ефективність котрих для України дуже сумнівна. Путін переконав Байдена й у тому, що Україна має дотримуватись мінських угод за російським сценарієм. Через годину після розмови на пресконференції Байден видав щось подібне до цього. І значними зусиллями української дипломатії та американського зовнішньополітичного істеблішменту позицію Байдена щодо України вдалося змінити, аби після серпневого візиту Зеленського до США встановилась військова співпраця.

Останнім часом і США почали підвищувати ставки — тактика правильна, але містить чимало загроз ескалації. Саме тому рішення підтримувати діалог між США та РФ щодо нас — новина ще не хороша, але все-таки обнадійлива. Однак не чекайте, що Путін швидко відведе свої війська, — йому потрібен важіль на нас і Сполучені Штати. Це поки що не кінець російської гри, але черговий тайм Путін точно не виграв», — зазначив Павло Клімкін.

«Шашечки» чи їхати?

Опозиційний до путінської влади російський публіцист, політаналітик Андрій Піонтковський вважає, що Україна робить помилку, постійно порушуючи питання членства в НАТО, мовляв, це питання не

Наша нація по-справжньому масово почала прокидатись на війні. І шкода, що ще не всі сліпці прозріли, бо щастя, справді, можна інколи не розпізнати. Але не побачити нещастя — треба, щоб геть повилазило.

Путіна за усталеною звичкою та незмінною риторикою зробили традиційні звинувачення у бік України: сказали нібито про невиконання мінських угод, а також про «провокації».

Увесь цей час Росія заперечує плани нового нападу на Україну та не визнає попередній на Донбасі. Проте в одній з останніх заяв Володимир Путін сказав, що у відповідь на розширення НАТО Росія буде змушена «щось подібне створити щодо тих, хто нам так загрожує».

Про що б там говорили Путін з Байденом онлайн-зв'язком, навіряд чи це задовольнило Кремль. По-перше, проаналізувавши сайт російського президента, склалося враження, що Кремль після перемовин близький до істерики.

А по-друге, мета Путіна — особиста, а не онлайн-зустріч. У кремлівського диктатора достатній та вдалий досвід короткочасного «охмуріння» американських президентів.

Наприклад, після зустрічі з Путіним у Хельсінкі експрези-

Так от, Москва домагається особистої зустрічі з Байденом знову, щоб повернути його в позицію 16 червня. Путін думає, що переграє Байдена. В Америці це прекрасно розуміють. І останні новини з Кремля — Путін знову планує зустріч з Байденом. А про силу впливу Путіна на Байдена після останніх перемовин можна судити з риторики американського президента та певних дій.

І днями поширились чутки про те, що Вашингтон може тиснути на Київ через питання ймовірної автономії окупованих територій.

Як зауважив ексімністр закордонних справ Павло Клімкін, Путін останні місяці послідовно підвищував ставки довкола України. І дещо за це вже отримав: з проекту оборонного бюджету США зникли додаткові санкції щодо Північного потоку-2 та російського суверенного боргу. «Звісно, вони там можуть ще з'явитися, адже Байден доволі послідовно здійснює політику батога та пряника щодо Росії.

«шашечок», а їхати. А членство в НАТО, на думку аналітика, — це «шашечки». Адже цього не буде найближчим часом. Хоча б тому, що знайдеться в Альянсі вірний друг Москви, як-от президент Угорщини Орбан, який може в НАТО заблокувати це питання. Наразі, на думку Піонтковського, реальнішим для України виглядає варіант статусу головного воєнного союзника НАТО. Він на ділі забезпечує активну військову співпрацю. І рух у цьому напрямку спинили абсолютно незрозумілі для закордонних аналітиків дії українських парламентаріїв. Місяць тому на голосування було поставлено питання про звернення до Конгресу США щодо приєднання процесу надання Україні згаданого статусу. Однак в останній момент голосування за сигналом з офісу президента було відмінено за пацансько-понтовою мотивацією: «Нам не потрібен якийсь там лівий статус — нам потрібний НАТО».

З одного боку, можна і не по-

годжуватись з Піонтковським. З іншого — такий крок та саме блокування питання прокладною командою виглядає як подарунок Путіну: відмовляючись від статусу головного союзника Альянсу, Україна відмовляється від швидкого отримання американської зброї.

І вже після зустрічі Байдена з Путіним у Держдепі США заявили про сумнів, що Україна долучиться до НАТО протягом найближчих 10 років. Водночас Путін може остаточно зірватись із гальм у будь-який момент. Тому держава Україна мала б бути максимально готовою до відбиття атаки на кордоні... І саме зараз нам потрібен президент, психологічно й інтелектуально в рази сильніший за Путіна. Бо маріонетка, яка загралась у лідера нації, може бути не менш небезпечною, ніж зовнішній ворог. Путін увесь час «працює» з проросійським лобі, тисне, аби Україні навіть близько не було біля НАТО, аби мінські домовленості виконувались на умовах Кремля, а Зеленський у цей час «хайпує». А слідом за «лідером» — й інші керівники. Міністр оборони України Олексій Резніков заявив, що Україні не потрібні бойові підрозділи інших держав, а лише сучасна зброя та допомога у модернізації тих озброєнь, які вже є у ЗСУ.

Натовські війська і не повинні воювати на українському Донбасі. Щодо цього в Україні не мало б бути ілюзій. Але все інше — підтримка зброєю, розвідувальна допомога, співпраця з інструкторами та радниками США, — як запевняють світові лідери, має бути.

Так само, як і, за словами президента США Джо Байдена, розроблений Вашингтоном та Брюсселем болісний пакет санкцій для РФ у разі вторгнення в Україну. Також заступник держсекретаря США Вікторія Нуланд заявила, що США вже розпочали інтенсивні консультації з Німеччиною щодо закриття газопроводу «Північний потік-2» на випадок ескалації Росією ситуації в Україні. Європейський Союз цього тижня має продовжити економічні санкції проти Росії ще на шість місяців. Але й Україні потрібна чітка, правильна, ділова позиція. І хоча деталі перемовин лідерів двох держав, умови, наявність «торгів» та їх предмети залишилися значною мірою невідомими, але є наша, не співвідносна з владою, громадянська позиція, роль та участь у долі своєї країни.

Гадаємо, світ уже переконався, що Україна так просто не здається. І тут, у центрі Європи, може утворитись ристалище й пожежа, що охоплює вогнем європейські країни, змог котрої може добратись і до Америки. Проте, сподіваємось, до цього не дійде.

Наразі створено нову коаліцію на підтримку України: США, Німеччина, Франція, Великобританія, Італія, але Україну до цього списку не включили.

Наша нація по-справжньому масово почала прокидатись на війні. І шкода, що ще не всі сліпці прозріли, бо щастя, справді, можна інколи не розпізнати. Але не побачити нещастя — треба, щоб геть повилазило. ■

СПІЛЬНИМ ФРОНТОМ

Сильний сигнал від «Великої сімки»

Провідні країни світу — про можливий напад на Україну

Ігор ВІТОВИЧ

У суботу та неділю в англійському місті Ліверпуль відбулася зустріч голів дипломатії «Великої сімки» (міжнародного клубу урядів семи високорозвинених країн світу — США, Японії, Німеччини, Великої Британії, Франції, Італії та Канади). В неділю глави МЗС країн G7, крім загального комюніке про підсумки зустрічі, ухвалили окрему заяву «Про Росію та Україну».

Міністри закордонних справ країн «Великої сімки» стурбовані через концентрацію військ РФ біля українських кордонів, вимагають деескалації, а також попереджають, що в разі вторгнення наслідки для Москви будуть серйозними. Господиня зустрічі, міністерка закордонних справ Великої Британії Елізабет Трасс наголосила, що всі країни мають схожу оцінку ситуації навколо України: «Ми поставили це питання ясно: кожне вторгнення росіян в Україну матиме дуже серйозні наслідки та великі кошти. Ми розглядаємо всі опції». У справі Росії група G7 дала «сильний сигнал», — наголосила голова британського МЗС, яку цитує «Франс Пресс».

У документі також міститься заклик до пошуку рішень шляхом дипломатії та попередження, що «будь-яке застосування сили для зміни кордонів, згідно з міжнародним правом, суворо заборонено». «Ми підтверджуємо нашу незмінну підтримку суверенітету та територіальної цілісності України, а також права будь-якої суверенної держави визначати її власне майбутнє», — наголосили глави МЗС країн G7.

Як повідомлялося, напередодні країн «Великої сімки» погодилися з тим, що для вирішення кризи у зв'язку з нарощуванням російських військ на кордоні з Україною потрібен діалог. Про це заявила в суботу, 11 грудня, міністерка закордонних справ Німеччини Анналена Бербок у Ліверпулі. Німецька міністерка наголосила на необхідності повернення до діалогу, зокрема в рамках «нормандського формату» у складі Німеччини, Франції, України та Росії. Також, за її словами, діалог для вирішення кризи можливий у рамках ради НАТО—Росія.

США та ЄС єдині щодо підтримки України, написав у неділю в твіттері держсекретар США Ентоні Блінкен. «Я зустрівся з Жо-

зепом Боррелем (главою європейської дипломатії. — Авт.), ми обговорили нашу співпрацю та небезпечне нарощування сил з боку Росії. США та ЄС єдині у підтримці України та виставлять Росії високу ціну, якщо вона обере військову ескалацію», — йдеться у дописі Блінкена. На вихідних держсекретар США також перебував у Ліверпулі.

Росія не була єдиною темою розмов голів дипломатії країн «Великої сімки». Як сказала Ліз Трасс, міністри обговорили загрозу з боку Пекіна, про яку віддавна говорить американська дипломатія.

Речник Кремля Дмитро Песков заявив 12 грудня у відповідь на заяву, що триває «розкручування інформаційної напруги» навколо переміщення російського війська. «Це все робиться з метою подальшої демонізації Росії», — заявив речник Кремля. Песков додав у розмові з російським державним телеканалом «Россия 1», що всілякі санкції проти Росії матимуть наслідки теж для їхніх ініціаторів. «Усі на світі усвідомлюють, що не можна вводити проти Росії санкції і при цьому самому від них не постраждати», — сказав Песков. ■

СТИХІЯ

«Ніби впала бомба»

У кількох штатах США пройшли руйнівні торнадо: близько ста загиблих

Олег БОРОВСЬКИЙ

У суботу, 11 грудня, впродовж кількох годин штатами Кентуккі, Теннессі, Міссурі, Арканзас, Міссісіпі та Іллінойс пронеслися аж 30 торнадо. Стихія зрівняла з землею кількадесят населених пунктів, руйнуючи будинки, зриваючи дахи та вириваючи дерева з корінням.

Кількість жертв торнадо в найбільш постраждалому американському штаті Кентуккі сягнула 83 людей. Найбільша кількість жертв на свічковому заводі в десяти тисячому місті Мейфілд, де обвалився дах. Під час урагану там було близько ста людей. Мер Мейфілда Кеті Стюарт О'Нан сказала CBS, що свічковий завод «виглядає так, ніби на нього впала бомба». Будівля повністю зруйнована. Сильний вітер в окрузі Гоп-

кінс скинув з рейок поїзд.

В інших штатах від удару торнадо загинули щонайменше 12 людей, зокрема шестеро на складі в Іллінойсі. Тут обвалився дах на складі компанії Amazon у місті Едвардсвілл. Точна кількість жертв поки що невідома. Очікується, що лише в Кентуккі кількість загиблих перевищить 100. Десятки людей вважають зниклими безвісти, а нині тривають пошуки людей під руїнами будинків. У пошуках бере участь національна гвардія.

Під час пресконференції губернатора Енді Бешпеар оголосив у штаті Кентуккі надзвичайний стан: «Над нашим штатом пройшло кільканадцять торнадо, які спричинили надзвичайно великі збитки. Головне торнадо пройшло смугою довжи-

Масштаби нищення вражаючі.

ною понад 200 миль. Чогось такого ми ніколи в своєму житті не бачили». «Металеві стовпи зігнути навпіл, якщо не зламани. Будинки, яких більше немає. Величезні вантажівки, які були підкинуті в повітря. І, на жаль, дуже багато будинків, у яких, ймовірно, були люди, повністю зруйновані», — описав ситуацію в Кентуккі губернатор штату.

Співробітник поліції штату Кентуккі Дін Паттерсон наголосив, що руйнування, спричинені серією торнадо — безпрецедентні: «Маємо справу з чимось, чого ніколи досі ми не бачили. Важко навіть описати масштаб знищення. Торна-

до буквально змінили вигляд наших міст, це вже не ті міста, які ми знали досі». Рятувальні служби відкрили центри допомоги жертвам торнадо, де можна отримати медичну допомогу.

Президент Джо Байден заявив, що уряд США зробить усе можливе, аби допомогти центральним районам країни, які постраждали від стихії. Байден підписав декларацію про надзвичайну ситуацію. Це дозволить виділити федеральні ресурси для Кентуккі — штату, який постраждав найбільше. Президент США оцінив торнадо як одне з наймасштабніших в історії країни. ■

ПРЕМІАЛЬНІ

Вручено європейські «Оскари»

Тріумфатором виявився боснійський фільм «Куди прямуєш, Аїдо?»

Олег БОРОВСЬКИЙ

Минулої суботи в Берліні відбулася 34-та щорічна церемонія вручення Європейських кінонагород за кращі роботи 2021 року. Європейська кінопремія (European Film Awards — EFA) — це найважливіша нагорода на Старому континенті, еквівалент американської премії «Оскар», яку присуджують режисери, пов'язані з Європейською кіноакадемією. Вперше вони були представлені в 1988 році.

Кращим європейським фільмом 2021 року на цьогорічній церемонії в Берліні названо стрічку з Боснії і Герцеговини «Куди прямуєш, Аїдо?» (Quo

Vadis, Aida?). Латинська назва цієї драми ніби підкреслює її велич та глибину зображення людських страждань. Постановниця Ясмінна Жбаніч, яка на церемонії отримала приз за кращу режисуру, розповідає про війну з погляду жінки Аїди, яка мешкає в Сребрениці та працює парекладачкою для ООН. Ця стрічка вже була відзначена на Венеціанському кінофестивалі 2020 року. Фільм є копродукцією Боснії і Герцеговини, Австрії, Німеччини, Польщі, Франції, Норвегії, Туреччини, Румунії та Нідерландів. Тому це дійсно європейське кіно в найширшому розумінні. Продюсеркою фільму є поль-

ка Ева Пуциньска, фільми якої «Іда» та «Холодна війна» вже були відзначені Європейською кінопремією та номінувалися на американські «Оскари». Музику до фільму також створив поляк Антоні Комаса-Лазаркевич.

Боснійка Ясна Джуричич, виконавиця головної ролі в цій стрічці, отримала в Берліні нагороду як краща акторка. Кращим європейським актором названо британця Ентоні Хопкінса за роль у психологічній драмі «Батько». Нагородою за кращий сценарій у Берліні також були відзначені автори «Батька» Флоріан Зеллер та Крістофер Хемптон.

Кадр із фільму «Куди прямуєш, Аїдо?».

Кращим європейським анімаційним фільмом журі визначило стрічку данського режисера Йонаса Похера Расмуссена «Втеча» про афганця, якому вдалося втекти з батьківщини та оселитися в Данії.

Нагорода за життєвий внесок у кіно дісталася угорській кінорежисерці Марті Месарош, яка створила в своїх фільмах низ-

НОВИНИ ПЛЮС

ЄС введе санкції проти найманців з «групи Вагнера»

Євросоюз із понеділка, 13 грудня, запроваджує санкції проти російської компанії найманців, відомої як «група Вагнера», трьох юридичних осіб та семи або восьми пов'язаних із ними осіб, повідомила агенція «Рейтер». Найманці з цієї організації причетні до вбивств українців під час російсько-української війни на Донбасі. «Приватна військова кампанія Вагнера» відповідальна також за злочини в Сирії, Малі, Судані, Мозамбіку, Лівії, ЦАР та Венесуелі.

Грузія відкидає вимогу Росії не інтегруватися в НАТО

Влада Грузії відхилила вимоги Росії щодо майбутнього членства цієї кавказької країни в НАТО. У п'ятницю МЗС Росії оприлюднило заяву, в якій закликала країни Північноатлантичного альянсу відмовитися від процесу інтеграції Грузії та України до НАТО. Міністерство закордонних справ Грузії визначило звернення Росії неприйнятним. Як наголошують грузинські ЗМІ, інтеграція Грузії до НАТО є суверенним рішенням грузинського народу, прописаним у Конституції.

Папа Римський закликає до діалогу, щоб вирішити українську кризу

Папа Римський Франциск закликав до «серйозного міжнародного діалогу» задля вирішення української кризи на тлі скупчення російських військ біля українських кордонів. Тільки дипломатичним шляхом можна зняти напругу, заявив очільник Католицької церкви в неділю, 12 грудня, під час молитви на площі Святого Петра. «Зброя — це не шлях, яким слід іти. Нехай Різдво принесе мир Україні», — зауважив Франциск, цитує агенція «Рейтер». Папа Римський наголосив, що в нинішній ситуації він молиться за «любу Україну, за всі її церкви та церковні громади і за все населення» країни.

Мешканці Нової Каледонії залишаються з Францією

Французька заморська територія Нова Каледонія 12 грудня провела третій і останній референдум щодо незалежності. За попередніми підрахунками, 96,5 відсотка жителів цих островів у Тихому океані проголосували проти відділення від Франції, передає др. Явка на виборах склала лише 44 відсотки, що значно менше порівняно з референдумами в 2018 і 2020 роках, де кількість виборців сягала понад 80 відсотків. Нова Каледонія — це острів у південній частині Тихого океану, розташований приблизно за 1200 кілометрів на схід від Австралії. Наразі архіпелаг належить до так званих заморських територій Франції. Це низка територій, що належать Франції, але розташовані за межами континенту. ■

Григорій ОМЕЛЬЧЕНКО,
Герой України, генерал-лейтенант,
народний депутат України 2-5-го скликань, член ПАРС (2006—2010)

Повторюється, Володимире, повторюється... Повтори і шаблони в роботі спецслужб, як правило, призводять до провалу. Я не помилюся, коли передбачив, що президент Зеленський спробує нівелювати інформацію, опубліковану 17 листопада 2021 року у спільному Bellingcat і The Insider розслідуванні під назвою «Анатомія «Вагнергейту»: зухвала українська операція із затримання російських найманців» (<https://ru.bellingcat.com/novosti/ukraine/2021/11/17/inside-wagnergate-ukraines-brazen-sting-operation-to-snare-russian-mercenaries-ru/>).

Не «суб'єктність», а державна зрада

Встановлені мною обставини і причини провалу операції «Авеню», яку ГУР МО і СБ України проводили разом зі спецслужбами країн НАТО, дають підстави зробити однозначний висновок: фінальна фаза операції із затримання «вагнерівців» була зірвана з вини президента Зеленського і глави його офісу Єрмака, в діях яких є ознаки злочину, передбаченого ст. 111 ККУ (державна зрада). На моє глибоке переконання (як слідчого МВС і начальника відділу військової контррозвідки СБУ в минулому), Зеленський і Єрмак проявили не «суб'єктність», а державну зраду. Детально про це ви можете прочитати в моїх розслідуваннях, опублікованих в «Україні молодій» (2 і 4 вересня 2020 року) «ЗЕ! Крит» на Банковій: Хто «злив» інформацію про операцію із затримання «вагнерівців» (<https://umoloda.kyiv.ua/number/3632/180/149621/>) і «Службу Росії? Як спецслужби США виявили ЗЕ! «кротів» Москви на Банковій» (<https://umoloda.kyiv.ua/number/3633/180/149707/>).

Полковники ГУР МО Роман Червінський і Юрій Семенюк, які були безпосередніми розробниками і керівниками спецоперації «Авеню», вимушені були (заради особистої безпеки!) публічно заявити, що інформація про таємну операцію була «злита» через державну зраду серед вищого керівництва країни. На їхню думку, треба перевіряти Єрмака, Демченка та інших, котрі володіли інформацією про операцію. Щоб приховати зраду, документи були знищені і підірвані. Звільнили майже всіх розвідників, причетних до розробки цієї спецоперації, зазначили офіцери.

Ексначальник ГУР МО генерал-полковник Василь Бурба заявив, що провал операції стався «завдяки людям, які перебувають у владних кабінетах і які «зливають» і передають інформацію ворогові. Перша причина — «кріт», який працює на Москву». Він зазначив, що Єрмак, у присутності першого заступника голови СБУ Баранецького, дав вказівку перенести фінальний етап операції. «Єрмак мені сказав, що це команда президента. Письмовою вказівкою не було», — зауважив Бурба. Операцію не можна було переносити. Саме перенесення — це один із варіантів, чому стався провал, наголошує Бурба.

Експерт у безпековій і розвідувальній сферах Ігор Смешко (1992—1995 — військовий аташе з питань оборони України в США; 1995—1998, 2014—2015 — голова Комітету з питань розвідки при президентові України; 1997—2000 — начальник ГУР МО України; 2003—2004 — голова СБУ) назвав причини провалу операції «Авеню». Основні висновки, які можна зробити з виступу Ігоря Смешка, на мою думку, такі:

1. З моменту передачі в СБУ зібраних ГУР МО оперативних матеріалів про злочинну діяльність російських найманців — операція з їх затримання перейшла в другу фазу, кримінально-процесуальну, оскільки проти них СБУ порушила кримінальні провадження. Ось чому перший заступник голови СБУ Баранецький разом з Бурбою прийшов на доповідь до президента Зеленського.

2. З моменту початку другої фази спецоперації, яка вже була правоохоронною операцією, згідно з Конституцією і чинним законодавством, НИХТО з посадових осіб (навіть президент!) НЕ МАВ ПРАВА давати вказівку (наказ) органу досудового слідства зупинити або перенести правоохоронну операцію з затримання і взяття під варту осіб, які обгрунтовано підозрюються у вчиненні злочинів проти України.

Це міг зробити лише генеральний прокурор і прокурор, який здійснює безпосереднє процесуальне керівництво в кримінальному провадженні, або начальник Головного слідчого управління СБУ за погодженням з прокурором, давши відповідні письмові доручення слідчому, як це передбачено КПК.

3. Президент, згідно зі ст. 106 Конституції України, НЕ МОЖЕ передавати або передоручати іншим особам або органам свої повноваження для вчинення дій, які належать до його компетенції. Більше того, президент НЕ МАЄ права посвящати третіх осіб у хід операцій, які проводять спецслужби України. Під час доповіді, яку керівник розвідки чи контррозвідки робить президенту, НЕ ПОВИННІ бути присутні інші особи.

У таких випадках кажуть: їх має бути лише троє — президент, розвідник і Бог! Зрадником може бути один із двох — або президент, або розвідник. Бог — ніколи!

4. Керівник ГУР, СЗР і СБУ доповідає президенту інформацію в письмовій формі і винятково віч-на-віч. Рішення після доповіді президент ухвалює лише письмово, видаючи відповідні письмові накази, доручення, вказівки, резолюції.

5. Президент як Верховний Головнокомандувач ЗС України Зеленський і начальник ГУР МО генерал-полковник Бурба не дотримувалися зазначених вимог, передбачених чинним законодавством і нормативно-правовими актами МО, затверджених президентом України. Такими діями вони, на мою думку, проявили недбале ставлення до військової служби, які мають ознаки кримінального правопорушення, передбаченого ст. 425 ККУ.

Схоже вже було двадцять років тому. Щоб погасити суспільно-політичну напругу в країні, що виникла через зникнення журналіста Гонгадзе, для окоманіювання СБУ заявила про розкриття великої групи «грибників-заколотників».

Порушення цих вимог стало однією з основних причин провалу спецоперації «Авеню» щодо затримання російських військових злочинців, які підлягали засудженню українським судом за вчинення особливо тяжких злочинів проти України. Вони могли бути обміняні на українських військовополонених і цивільних заручників, яких утримують у в'язницях РФ і на тимчасово окупованих територіях Криму та так званих «ДНР» і «ЛНР».

Про зазначені правопорушення Зеленського, Єрмака, Бурби та причини провалу операції «Авеню» я опублікував ще в минулому році у зазначених статтях і своєму звіті-розслідуванні на сайті видання «Аргумент» (див.: <http://argumentua.com/stati/ze-kroti-moskvi-na-bankov-i>).

«Державний переворот» Зеленського та «грибники-заколотники» Кучми

Я спрогнозував, що спроба Зеленського завуалювати розслідування Bellingcat буде у вигляді сенсаційної заяви про «державний заколот». Аналогічне уже було в Україні понад 20 років тому.

У ніч на 17 вересня 2000 року у Києві зник відомий журналіст Георгій Гонгадзе, який критикував президента Леоніда Кучму. Зникнення Гонгадзе викликало великий суспільний резонанс. Підозра у викраденні журналіста обгрунтовано падала на Кучму і його «опричників» — міністра внутрішніх справ Юрія Кравченка і голову СБУ Леоніда Деркача. Зауважу, що 14 липня 2000 року Гонгадзе

■ ГУЧНА СПРАВА

Коміки-

«Держава — це Зеленський!»

Зеленський: «У нас буде державний переворот».

офіційно звернувся з відкритим листом до генпрокурора Михайла Потебенька, в якому виклав факти щодо стеження за ним працівників міліції та невідомих осіб. Пізніше мною буде встановлено, що «невідомими особами» були співробітники СБУ, які незаконно проводили негласні заходи щодо журналіста. Наказ на їх проведення віддав особисто Кучма. Щоб приховати сліди злочину, документи за стеженням Гонгадзе були знищені, як і про операцію «Авеню».

У перших числах вересня 2000 року на засіданні Верховної Ради я запропонував депутатам включити до порядку денного питання про початок процедури імпичменту президента Кучми. Відповідний проект постанови мною був зареєстрований напередодні, але депутати не

лотники» зауважили, що це карти грибних місць, а в розмовах між собою вони лише жорстко критикували президента Кучму і висловлювалися, що було б непогано, якби хтось його «грохнув».

Кучма назвав спробу державного заколоту «незначною подією» і звернув увагу на поспішне і перебільшене повідомлення СБУ щодо конституційного перевороту. На підтвердження своїх слів він нагадав, що вже після появи інформації про «путч», який нібито готується, він перебував у Івано-Франківській області, і це, на його думку, дозволяє зрозуміти «несуттєвість цієї події».

Не тільки журналісти скептично поставилися до повідомлення про спробу «грибників» вчинити «державний переворот» і «викрадення Кучми». Пропрезидентські заступники голови Верховної Ради Віктор Медведчук і Степан Гавриш піддали сумніву це «сенсаційне» повідомлення СБУ.

Це туфта, а не «важлива інформація»!

26 листопада 2021 року на пресконференції Зеленський повторив шаблон «Кучми—Деркача» двадцятирічної давності, заявивши, що має інформацію про підготовку на 1-2 грудня спроби державного перевороту в Україні за участю «представників Росії». «Є великі виклики всередині нашої держави, які вже фіксують розвідки інших країн. Наприклад, отримали інформацію, що першого числа в нашій державі буде державний переворот. Мені здається, що це важлива інформація», — наголосив Зеленський. А на мою (Авт.) думку, це туфта, а не «важлива інформація»!

Щодо того, хто є ініціатором цього перевороту, то, за словами Зеленського, він не може оприлюднювати ці дані. «Можу сказати, що в нас є не тільки агентурна інформація, в нас є навіть звукова інформація, де представники з України, скажімо так, з представниками з Росії обговорюють участь Ріната Ахметова у державному перевороті в Україні, що буде залучено мільярд доларів», — зауважив Зеленський.

підтримали його.

У вестибюлі парламенту я зустрів Гонгадзе. На його прохання передав йому копії документів до проекту постанови, які засвідчували про вчинення Кучмою корисливих і посадових злочинів. Вже 5 вересня на сайті «Української правди» з'явилася публікація Георгія під заголовком «Даш імпичмент Президенту!».

У зв'язку з цими обставинами 18 вересня 2000 року на погоджувальній раді я вимагав від голови Верховної Ради Івана Плюща і його заступника Віктора Медведчука негайно заслухати на сесії керівників правоохоронних органів (Кравченка, Деркача і Потебенька) про обставини зникнення Гонгадзе. В цей же день фельдз'язком направив їм депутатське звернення про надання інформації щодо Гонгадзе.

Щоб погасити суспільно-політичну напругу в країні (уже були підозри, що Гонгадзе вбили), для окоманіювання СБУ 22 вересня офіційно заявила про розкриття великої групи «грибників-заколотників» із Чернігівської, Запорізької і Сумської областей, які готували державний переворот, зміну конституційного ладу, терористичні акти, диверсію на ЧАЕС, викрадення Кучми і збройне повстання. Доказом цього нібито були карти лісів, вилучені в грибників, на яких, як заявив голова СБУ Деркач, були позначені схрони зі зброєю, боєприпасами, гранатами і вибухівкою. Проте цих «арсеналів» журналістам і громадськості не показали. «Пенсіонери-зако-

У цей же день ввечері американський журналіст, представник медіапроєкту Buzzfeed News Крістофер Міллер повідомив, що захоплення влади в Україні готували офіцер ФСБ Росії та три зрадники з МВС України, які перебувають у Криму. Згідно з джерелами журналіста в офісі Зеленського, головним «куратором» державного перевороту є працівник ФСБ РФ Лаптев Василь Васильович. Зрадників звали: Олексій Васильєв, Василь Грицак і Едуард Федосов. Міллер пояснив, що заколотники хотіли використати суспільну напругу всередині України, зокрема боротьбу між президентом Зеленським і олігархом Ахметовим.

■ Є ПРИВІД

Найдовша ніч перед світанком?

22 грудня — День енергетики: несвяткові роздуми напередодні професійного свята

Борис ВАСИЛЬЧЕНКО,
учасник Другої світової війни

Щороку 22 грудня енергетики України відзначають своє професійне свято. Були спроби перенести відзначення Дня енергетики на інший день, але всі вони були відкинуті саме енергетиками. То чому саме 22 грудня, а не іншу дату визначено днем свята енергетиків?

Шукайте жінку

Були припущення, що, мовляв, найкоротший зимовий день та найдовша ніч, через те найбільше витрачається електроенергії на опалення приміщень та освітлення вулиць і будинків. Але на офіційному рівні такий аргумент ніде не зафіксований.

Найбільш поширена версія, яку можна прочитати в інтернеті та в деяких ЗМІ, що в цей день на VIII з'їзді Рад було прийнято постанову про план ГОЕЛПРО (план електрифікації Росії) — в радянські часи професійне свято енергетиків теж відзначали 22 грудня. Той з'їзд дійсно відбувся у грудні 1920 року в Москві, але згадану постанову було прийнято 29 грудня того року. Отже, і ця версія не підтверджується.

Самі ж енергетики притримуються іншої версії, більш надійної. Про неї мені свого часу розповів Григорій Іванович Строчков (1903—1995 рр.), професійний енергетик, начальник будівництва ГЕС на Дніпрі, Герой соціалістичної праці. Він був другом Олександра Довженка та допомагав йому та Юлії Солнцевій створювати фільм «Поєма про море».

Отже, дата визначення дня енергетика саме 22 грудня пов'язана з визначним інженером у галузі енергетики ХХ ст. Генріхом Осиповичем Графтіо (1869—1948 рр.). Був він, як пише Большая советская энциклопедія (т. 18, 1930 р.), автором проекту та керівником будівництва Волховської ГЕС та лінії електропередачі довжиною 100 км і напругою 110 кВ для забезпечення електроенергією міста Ленінград. Станція була введена в експлуатацію у 1926 році й мала вісім гідроагрегатів потужністю 10 тис. кВт кожний.

Коли вводили блоки в експлуатацію (а це на той час було подією всесоюзного масштабу), була одна цікава деталь. Блоки вводили в різні роки, але всі, як і ГЕС у цілому, — в один і той же день — 22 грудня.

Пізніше, коли постало питання про визначення дати професійного свята, енергетики одноставно визначились — 22 грудня. Але чому головний проєктант та будівельник Волховської ГЕС Генріх Графтіо організував будівництво та введення блоків саме до 22 грудня? «А дуже просто, — хитрувато примружившись, говорив Григорій Іванович, який чув цю історію від енергетиків, сучасників Графтіо, — спрацювало французьке правило «шукайте жінку». Справа в тому, що дружина Графтіо народилася саме 22 грудня, і шляхетний її чоловік в такий спосіб робив їй подарунки».

Слід «Ніколая Палкіна»

Та була ще одна деталь, про яку неохоче згадували самі ініціатори визначення дати Дня енергетики. Справа в тому, що і глава комісії зі створення плану ГОЕЛПРО Г. М. Кржижановський, і Г. О. Графтіо, й інші члени комісії (а це 200 осіб) були в основному випускниками Петербурзького технологічного інституту, що був заснований за наказом імператора Ніколая I (1796—1855 рр.). Свою альма матер випускники шанували, а відтак і її засновника. А народився цей засновник рідного для них інституту саме 22 грудня.

В історію цей російський імператор

ввійшов як «Ніколай Палкін». Здійснюючи божевільну ідею світового панування Московії (зазначимо, що при ньому на військові потреби витрачалося понад 40 відсотків річного бюджету країни, його послідовники від царів до генсеків і президентів цей процент значно збільшили), зробив спробу завоювати Константинополь і, як його бабця, «велика блудниця» Катерина II, мріяв про перенесення столиці імперії з Петербурга в центр православ'я — Константинополь. Спалахнула Кримська війна. Та війна, як писав Фрідріх Енгельс, «стала могилою для руських армій, которые Николай со свойственной ему жестокостью и тупой беспощадностью гнал одну за другой в Крым». Розгромлена коаліцією Англії, Франції та Туреччини у Кримській війні, Росія ганебно капітулювала, а «надменный пустоголовый Николай, посредственный человек с кругозором взводного командира, жалким образом пал духом и, приняв яд, бежал от последствий своего цезаристского безумия», — писав Енгельс. (К. Маркс и Ф. Энгельс. т. 22. М. 1962).

Але в того царя були палкі симпатки. Недарма ж Пушкін через невеликий проміжок часу після того, як за наказом царя його друзів-декабристів було повішено, писав: «Нет, я не льстец, когда царю хвалу свободную слагаю [...] Его я просто любил, он бодро, честно правит нами...» Ніколай був задоволений, обсилав поета почестями, а коли Пушкін загинув після дуелі, цар звелів сплатити зі своєї власної казни 92 тисячі

Галуззю керують люди непрофесійні, які не знають навіть закону Ома. Відбувається щось подібне до того, якби за кермо автобуса посадили чоловіка, який має дуже обмежені поняття про управління машиною.

рублів (на ті часи — величезна сума!) боргу сім'ї Пушкіна перед кредиторами.

Але навіть у тих жахливих умовах знайшовся Пророк, який у поемі «Кавказ» у сатиричних тонах зобразив «ведмедя», який після похмілля вилазить із барлогу. Як же загуділа вся ота камарилья від самого царя до деяких псевдодемократів. Заслати в солдати на 10 років «без права писати та малювати». Так власноруч написав цар. «Сам Сатана не зміг би придумати жахливішої кари», — прокоментував Тарас Григорович. А «пламенний революціонер-демократ В. Г. Белинский» (так було написано в усіх шкільних підручниках до 1991 року) гнівно «клеімил» автора поеми: «Вера может сделать... из Шевченки мученика свободы. Но здравый смысл в Шевченке должен видеть осла, дурака и пошлеца, а сверх того горького пьяницу... Этот хохляцкий радикал написал два пасквиля — один на государя-императора, другой — на государыню-императрицу... Я не читал этих пасквилей, но уверен, что пасквиль на императрицу должен быть возмутительно гадок... Шевченку послали на Кавказ солдатом. Мне не жаль его, будь я его судьбою, я сделал бы не меньше».

Але, незважаючи на собачий гавкіт тих, кому до душі Московія, значення Шевченка, його «борітеся — поборете», на відміну від Пушкінського «Смирись, Кавказ, — идет Ермолов!» (катюга і терорист. — Авт.), стало близьким та рідним чи не по всьому світу.

Біля керма — камарилья

Але повернімося до основної теми — Дня енергетики.

Ми, професійні енергетики, які прийшли в цю галузь в кінці п'ятдесятих і закінчили свій трудовий шлях на початку двотисячних років, щороку ко-

Україна раніше продавала електроенергію, а тепер дожилися до того, що й сама купує.
Фото з сайту energoatom.com.ua.

лективно, саме 22 грудня, відзначаємо своє професійне свято. Звісно на такому зібранні «бойцы вспоминают минувшие дни». І з жалем констатуємо жалюгідний, порівняно з тим, коли працювали ми, сучасний стан енергетики в Україні.

А нинішній стан галузі такий.

Кадри. Колись міністром енергетики СРСР з 1962 по 1985 роки був уроженець Яготина Київської області, українець за походженням і по духу Петро Степанович Непорожній. Багато років пропрацювали на своїх посадах і міністри енергетики України (Побігайло К. М.,

троенергію за рахунок платників податків у Білорусі та Росії. Галуззю керують люди непрофесійні, які не знають навіть закону Ома (вислів ексміністра енергетики Івана Плячкова). Така ж ситуація в галузі в цілому. Нові кадри не хочуть іти в енергетику, а кістяк «всихає». Відбувається щось подібне до того, якби за кермо автобуса посадили чоловіка, який має дуже обмежені поняття про управління машиною. До речі, одна з причин аварії на Чорнобильській АЕС — дії людей, які не мали достатньої професійної кваліфікації.

Техніка. Блоки старіють, капітальні ремонти проводяться невчасно та неякісно, лінії електропередач та підстанції не обслуговують належним чином, відтак результати — невтішні.

Причини кризового стану в енергетиці. Головна — галуззю, яка є хребтом економіки, керують не професіонали, а камарилья. Енциклопедичне визначення цього утворення таке. Камарилья (іспанське — передня) — група політичних інтриганів, безвідповідальних політиків, які оточують правителя і які стараються за допомогою інтриг проводити в життя інтереси тих олігархів, купленими агентами яких вони є. ■

■ ПЕРЕДПЛАТА-2022

Інтернет для всіх — газета для обраних

Закінчується передплата на «Україну молоду» на наступний рік

«Україну молоду» у своїх відгуках і читачі — як зі столиці, так і з глибинки, — і колеги-журналісти оцінюють як головну національну газету держави. Редакція «УМ» і надалі намагатиметься бути гідною такої високої оцінки і вашої уваги, шановні читачі. З наступного року «Україна молода» виходитиме з іншою періодичністю і в новому форматі — тижневика обсягом 24 шпальти. Сподіваємось, за таких умов Укрпошта зрештою зможе вчасно доставляти газету до вихідних передплатникам, щоб вони мали можливість прочитати найцікавіші новини та статті за тиждень і ознайомитись із програмою телебачення на наступний тиждень.

Передплата на «Україну молоду» на 2022 рік триватиме до 23 грудня включно. Оформити передплату можна у відділеннях поштового зв'язку, в операційних залах поштамтів, у пунктах приймання передплати, на сайті ПАТ «Укрпошта» www.ukrposhta.ua, ДП «Преса» www.presa.ua, як за електронною версією Каталогу видань України «Преса поштою», так і за друкованим Каталогом видань «Преса поштою».

До наших постійних читачів ми традиційно звертаємося: якщо ви багато років передплатуєте «Україну молоду» — порадьте передплату і своїм родичам, друзям, сусідам, знайомим.

Передплатна вартість «України молоді» на 2022 рік:

на місяць — 57 грн. 08 коп.,
на квартал — 171 грн. 24 коп.,
на півріччя — 342 грн. 48 коп.,
до кінця року — 684 грн. 96 коп.
Передплатний індекс — 60970

Для організацій, юридичних осіб:

на місяць — 72 грн. 08 коп.,
на квартал — 216 грн. 24 коп.,
на півріччя — 432 грн. 48 коп.,
до кінця року — 864 грн. 96 коп.
Передплатний індекс — 01555

«Укрпошта» додатково за саму процедуру оформлення передплати бере: на місяць — 4 грн., на два-три місяці — 9 грн., на чотири-шість місяців — 11 грн., на сім-дванадцять місяців — 15 грн. 30 коп.

«Україну молоду» можна прочитати в усьому світі через партнерську мережу PressReader

САМОВРЯДУВАННЯ

Гоголівський Майдан

За народною ініціативою вирішили відкликати з посади селищного голову

Ганна ЯРОШЕНКО
Полтавська область

Про загальні збори, основним пунктом порядку денного яких було питання про діяльність голови Гоголівської селищної ради, що в Миргородському районі, Володимира Даценка за звітний період, тобто за рік, ініціативна група, до складу якої ввійшли активні місцеві жителі, оголосила заздалегідь. Звіт голови й виконавчого комітету перед депутатами на закритій сесії Гоголівської селищної ради 5 листопада цього року, де були присутні й кілька громадян, не задовольнив принаймні понад 200 членів громади (саме стільки людей зареєструвалися), котрі зібралися в неділю, 5 грудня, на площі перед будівлею, в одній частині якої розташований Будинок культури, а в другій — селищна рада. Вони наполягали на тому, що відкритої зустрічі з громадою, як того вимагає законодавство, так і не спромоглися провести. Відтак у людей накопичилося багато запитань до керівника територіальної громади. Втім, попри те, що селищну раду попередили про зібрання, ніхто з її представників, зокрема й голова громади, на нього не з'явився.

«Голова увесь цей час ховався від людей»

«Селищного голови не буде, бо йому нема про що звітувати, — заявив один із членів громади — житель села Устивиця Олександр Коваленко. — Адже реально за цей рік нічого не зроблено. Скажіть, чи відремонтовані в нас дороги або хоча б водопровід в Устивиці, чи зроблене вуличне освітлення, чи відкрито новий медзаклад, побудований рік тому за Програмою президента України? От у мене й виникає запитання: на що витрачено 48,5 мільйона гривень із бюджету громади? 18 депутатів із 22 наш голова зробив ручними, надавши їм певні привілеї, — з їхньою допомогою й протягує вигідні йому рішення. Землю роздали потрібним людям. А більшість членів нашої громади вона не дісталася. От, наприклад, я теж звертався з цього приводу. І що ви думаєте? Мені дали відповідь: розгляд моєї заяви, мовляв, призупинено, оскільки відбувається інвентаризація земель. На моє ж друге звернення відповіді, що земля, на яку я претендую, виставлена на аукціон. Як таке можливо? Спочатку задовольніть потребу в землі місцевого люду, а вже потім виставляйте лишки на аукціон. Іще хотів би запитати в селищного голови: як так сталося, що за рік він примудрився стати фігурантом трьох кримінальних проваджень?»

Інший житель села Устивиця — Євген Шиян — запевняє, що селищний голова не спілкується безпосередньо з громадою: «Володимир Даценко весь цей час ховався від людей. Із 18 сесій селищної ради 13 були позачерговими, а п'ять — оголосили закритими, прикриваючи карантинними обмеженнями. Відтак ми не мали жодної можливості донести свою думку до керівництва громади. Та навіть порядок денний сесій виставляли всього за два дні. Ще одна маніпуляція — важливі питання «ховали» в пункті «Різне».

«Коли Володимир Даценко заступив на посаду, від нас курсував автобус до Великої Багачки, Миргорода, — пригадав ще один житель селища Гоголеве — Олександр Костенко, — селищний голова ліквідував усі рейси. Не тільки в Гоголево, а й в інших населених пунктах стояли баки для сміття — він сказав, що це незаконно, і прибрав їх. А викидати непотріб де прийдеється — законно? Далі — гірше: під його керівництвом пооблилювали дерева, лишавши «рогачі» замість розлогих каштанів на шкільному подвір'ї. Я категорично проти того, щоб він очолював нашу громаду».

Члена ініціативної групи Ганну Зірку

Присутні одностайно голосують за відставку селищного голови.

з селища Гоголеве обурює те, що керівництво селищної ради вирішило провести оптимізацію закладів шкільної та дошкільної освіти, не провівши обговорення цього питання з членами громади, батьками дітей. «Це, вважаю, узурпація влади, — висловлює свою думку жінка. — Влада має співпрацювати з громадою, дослухатися до нашої думки, бо вона нам підзвітна».

Не задовольняє робота голови громади, а також селищної ради й колишнього вчителя із села Матяшівка Миколу Бажана. Микола Петрович ображений через те, що його доньці відмовили у виділенні земельної ділянки, а коли він звернувся до земельної комісії й попросив передати їй свої неприватизовані 45 соток, йому відповіли, що їх уже немає. «Водночас на всю сім'ю нашого старости виділили 5,9 гектара землі. Двічі звертався й до селищного голови через те, що клуб у Матяшівці закритий. Хоча б принаймні в суботу й неділю працював. Там у підвалі стоять спортивні тренажери, які їсть іржа, тож просив докласти зусиль, аби вони працювали. Та все марно», — розчарований колишній учитель.

Колишній устивицький сільський голова Михайло Гречко вважає: те, що Володимир Даценко не використав трибуни зборів, аби прояснити ситуацію в громаді, зняти соціальну напругу, — не робить йому честі, як, власне, і депутатам, які теж проігнорували зібрання. «Що мені не подобається в роботі адміністрації ОТГ? Це повна відсутність зворотного зв'язку. Я, скажімо, як батько був шокований, коли було ухвалено рішення про створення Устивицької гімназії, а ми пів року про це не знали. Електронні замки на дверях свідчать про те, що селищна рада відгороджується від громади, — таке враження, що вона живе окремим життям, не враховуючи наших інтересів. Адміністрація ОТГ нагадує мені якийсь окремих організм на тілі нашої громади — я б навіть сказав, зляканий. У багатьох людей присутній страх, вони бояться висловити свою думку».

Місцевий підприємець Світлана Коляда у свою чергу покаржилася на очільника територіальної громади: «Ми вирощуємо овочеві культури і, згідно з проектом водозабору, маємо право брати воду з водойми на полив. А оскільки я в опозиції до голови громади й часто виступаю на сесіях проти незаконних та необдуманих рішень, він якось приїхав уночі разом зі зграєю поплічників на наше поле й почав різати шланги, чинити розбійні дії. Ми викликали поліцію, у підсумку було відкрито кримінальне провадження. А потім усе застопорилося, навіть було таке, що його закрили. Ми змушені були звернутися до суду, який скасував постанову про закриття цього провадження».

Насамкінець усі присутні одностай-

Житель села Устивиця Олександр Коваленко вважає, що голові селищної ради нема про що звітувати.

«Ганьба!», не давали слова сказати. Опісля фермер показала дозвіл, але в мене є сумніви щодо законності його надання. І я обов'язково знайду час, аби це перевірити. Ті ж самі опозиціонери «засвітилися» й на цих зборах. Скажімо, мій односелець Олександр Коваленко привселюдно заявив про те, що стосовно мене відкрито три кримінальні провадження, тож я готую запити до прокуратури, поліції, після чого подаватиму заяву до суду і проситиму публічного вибачення цієї особи. Бо насправді не знаю про жодне кримінальне провадження».

За словами селищного голови, за рік його правління в молодій громаді зроблено немало — аби тільки не заважало працювати ті, хто звик кричати гучніше за всіх. «Ми одними з перших відкрили поліцейську станцію, створили свій територіальний центр соціального обслуговування, будуємо ЦНАП і, хоч поки не маємо пристосованого приміщення, надаємо послуги населенню — щодо надання цих послуг навіть входимо до десятку кращих громад. Я вже й забув про те, що встановили банкомат у селищі, відремонтували дорогу, осучаснили приміщення для апарату селищної ради, наразі ремонтуємо власну будівлю для старостату села Устивиця, зробили поточні ремонтні шкільні та дитсадків, — перераховує досягнення Володимир Даценко. — Зараз націлені на створення свого Центру ПМСД, тим паче що маємо прекрасне новозбудоване приміщення. Будівля амбулаторії в Гоголево дісталася нам в аварійному стані — цього року знайшли залишки коштів, зробили проєкт і нині доробляємо дах. За співфінансування з місцевого й обласного бюджетів придбали новий шкільний автобус. Слава Богу, цими днями на решті запустили й рейсовий автобус, який двічі на тиждень курсуватиме між населеними пунктами громади, а також заїжджатиме до Великої Багачки. Так, на жаль, ми програємо інформаційну війну. От закупили 40 ноутбуків і всі до одного передали вчителям. Здавалося б, усі мають бути задоволеними. Аж ні, у фейсбуці читаю: «Відмили гроші», «А де ноутбуки для лікарів?» — і пішло-поїхало. От мені дорікають премією в розмірі 150 відсотків від окладу. А знаєте, яка в мене зарплата? 30 тисяч гривень — це багато чи мало? Дехто з моїх друзів каже: якби на мене, мовляв, виливали стільки бруду, образ, я б не захотів і тих грошей».

Зауважую, що отакі народні зібрання зазвичай виникають тоді, коли відсутня комунікація керівництва з громадою. «І що ж ви мені порадите: перед тим, як ухвалити будь-яке рішення, проводити збори й розповідати про свої наміри? — парирує Володимир Даценко. — А для чого ж тоді сесія? Навіщо обирали депутатів, затверджували виконавчий комітет? Знаєте, мені не зважати. Свого часу, пропрацювавши 3,5 року устивицьким сільським головою, пішов з посади, бо зібралися сто осіб і сказали, що я не такий. І тепер ті ж самі люди не дають працювати. Але нині в моєму підпорядкуванні виконавчий апарат із 76 працівників. Як я можу їх підвести? Тому говорю: цього разу не дочекається. Боротимуся до останнього».

Робота очільника територіальної громади, а також селищної ради не задовольняє й колишнього вчителя із села Матяшівка Миколу Бажана.

Фото Ганни ЯРОШЕНКО.

но проголосували спершу за те, щоб визнати діяльність селищного голови незадовільною, а потім і за відкликання його з посади за народною ініціативою. Було зазначено, що недовіра голові селищної ради автоматично переноситься й на депутатів. Також збори затвердили персональний склад ініціативної групи для збирання підписів виборців на підтримку вже згаданій пропозиції. Офіційним представником ініціативної групи обрали Ганну Зірку.

Голова селищної ради збирається боротися до останнього

Очільник Гоголівської територіальної громади Володимир Даценко переконаний, що збори очолили реваншисти — колишні селищні й сільські голови, які зазнали поразки на виборах. «Це так звані «збиті льотчики», які нині перебувають в опозиції, — зазначає він. — Звісно ж, вони й поведуться як опозиція. До того ж їх «підіграє» фермер Світлана Коляда, якій я «наступив на хвіст». Вона бореться зі мною ще з 2015 року, коли я був устивицьким сільським головою, через земельний інтерес. Останнім приводом для непорозуміння стало те, що підприємець роками поливає свою городину зі ставка, через що в ньому впав рівень води. І коли через це до мене звертаються місцеві жителі, а ж не можу не реагувати, правильно? Відтак і старосту туди посилав, і сам їздив, навіть якось отримав лопатою по руці від чоловіка фермерки. Щоб припинити забір води, скликав в Устивиці збори. Але Світлана Коляда звезла з усіх сіл громади опозиціонерів, яким байдуже до долі ставка. І вони згадали мені й обплювання дерев, хоч це рішення затвердив виконком, і все на світі, почали кричати:

Ганна АНТИПОВИЧ (Дениско),
заслужена журналістка України
Полтава

■ **ВІДЛУННЯ**

Розсошенська тяганина переросла у фальсифікації,

або Брежнею світ пройде, та назад не вернешся...

В «Україні молодій» 8 грудня 2020 року було надруковано мій матеріал «Гітлерівці мучили, енкаведисти домучували: історія Миколи Кузьменка з Полтавщини», де йшлося і про цю світлу людину, в'язня нацистських концтаборів, і про спільну українсько-німецьку ідею створити на території садиби цього ветерана Другої світової у селі Розсошенці під Полтавою Будинку пам'яті і примирення. Першим кроком до реалізації ідеї було відкриття меморіальної дошки Миколі Кузьменку. Але в жовтні 2017 року вона таємничо зникла зі стіни будівлі. Звідтоді й триває неоясненна тяганина у Розсошенцях: працівники виконавчої служби роками не виконують рішення Верховного Суду, а позивачі так само роками не могли нічого дізнатися про хід розслідування кримінальної справи про зникнення дошки. На жаль, цирк у Розсошенцях, що є наругою над пам'яттю народу і законом, не припиняється, а останнім часом навіть перевершує попередні «вистави» алогізмом і брехнею. Тож змушена знову привертнути увагу влади і громадськості до того, що коять наші доблесні «правоохоронці».

Україна потрапила в ганебну ситуацію через бездіяльність правоохоронних органів

Коротко про суть справи. 29 жовтня 2009 р. у селі Розсошенці на садибі по вулиці Панаса Мирного, 11 представників влади і громадськості урочисто встановили меморіальну дошку колишньому в'язню нацистських концтаборів, активному учасникові руху за взаєморозуміння і примирення між німецьким та українським народами Миколі Йосиповичу Кузьменку. Також розпочалися підготовчі роботи з організації Будинку пам'яті і примирення, музею. Серед ініціаторів цієї благородної справи — син Миколи Йосиповича Юрій Кузьменко і донька Любов Бобошко.

Але в 2016 році певне коло осіб на чолі зі старшим братом Юрія Григорієм Кузьменком розпочало активні дії, спрямовані на саботаж, повне захоплення приміщення, де висіла меморіальна дошка, і пряме перешкоджання в роботі з організації Будинку. У жовтні 2017 р. урочисто відкрита дошка зникла зі стіни. Було порушено кримінальну справу, але Любов Бобошко, котра є співвласницею флігеля, на стіні якого висіла дошка, і її представник Юрій Кузьменко роками не могли добитися від правоохоронців відповіді на питан-

ня, де дошка, а також виконання рішення Верховного Суду України від 15 серпня 2018 р. про забезпечення пані Любові як співвласниці доступу до флігеля.

Тим часом німецька сторона, передусім активісти гуманітарного об'єднання Контакти — Kontakte, цікавилися, як відбувається у садибі Миколи Йосиповича Кузьменка процес увічнення пам'яті колишнього в'язня та створення Будинку пам'яті і примирення. Про цю ідею схвально говорили навіть під час слухань у Бундестазі Німеччини.

«А у відповідь можна було тільки розвести руками, — з боєм говорить Юрій Кузьменко. — Україна потрапила в ганебну ситуацію через елементарну бездіяльність правоохоронних органів. Підривається авторитет держави на міжнародному рівні. Втрачається підтримка такої ключової держави Європи, як Німеччина. Справа набуває широкого розголосу і сприймається як свідчення неефективності всієї вертикалі влади в державі...».

Рекорд №1: рішення Верховного Суду не виконували понад три роки і, зрештою, «спустили в унітаз»

Здавалося, не було нічого простішого для виконавчої служби, як усунути перешкоди в доступі Любові Бобошко до приміщення, співвласницею якого вона є! Однак коли відповідач Григорій Кузьменко під час проведення виконавчих дій 11 серпня 2020 року заявив, що в нього ключів немає, виконавці виявили безпорадність. А потім 8 вересня 2020 року пані Любов Бобошко одержала повідомлення про те, що виконавчі дії будуть проведені 16 червня (?) того ж року...

Юрій Кузьменко як представник Любові Бобошко звертався в усі інстанції, щоб добитися врешті виконання рішення Верховного Суду. Цьогоріч головний державний виконавець Полтавського відділу Державної виконавчої служби у Полтавському районі Юлія Тіхомірова призначила виконавчі дії на 19 квітня 2021 р. Та коли Юрій Кузьменко того дня зранку зателефонував у виконавчу службу, щоб уточнити, чи нічого не змінилося, йому відповіли, що Юлія Володимирівна в суді і вона йому зателефонує.

Не зателефонувала, не відповіла того дня на жоден дзвінок пана Юрія. Запам'ятаймо цю дату — 19 квітня, бо

маємо новини, від яких голова йде обертом. Нещодавно Любов Бобошко одержала від Полтавського відділу Державної виконавчої служби в Полтавському районі Полтавської області Північно-Східного міжрегіонального управління Міністерства юстиції України (м. Суми) постанову, датовану 5 жовтня 2021 року, про повернення виконавчого документа стягувачу, тобто їй. У цій постанові пані Тіхомірова повідомляє про те, що ні 19 квітня, ні 2 вересня цього року перевірити виконання рішення суду не вдалося, бо не з'явилися ні боржник, ні представник боржника (тобто відповідач Григорій Кузьменко, який позбавив сестру доступу до її законної власності).

Ось так. Чудово! Помер, наприклад, батько, залишив будинок у спадщину синові й доньці. Синоку ключики забрав і сестру на поріг не пускає. Сестра виграла суд. То й що з того? Захланному братові треба просто сказати, що ключів у нього немає, вони в чоловіка квартирантки, яка мешкала в будинку кілька років тому. І все! А далі просто не з'являтися на місце виконання слідчих дій. І пані Тіхомірова тихенько «спустила справу в унітаз».

Та коли йдеться про тяганину в Розсошенцях, виконавчій службі довелося натискати на кнопку унітаза двічі. Днями Любов Бобошко одержала від пані Тіхомірової датовану 29 жовтня постанову за №29479 про виправлення помилки у процесуальному документі. У цій постанові стверджується, що в постанові від 5 жовтня 2021 року було допущено помилку в тексті. Та яку! Якщо вірити пані Тіхомірової, то на призначені дати не з'являвся зовсім не відповідач-правопорушник (за термінологією виконавчих документів, боржник), а стягувач Любов Бобошко та її представник Юрій Кузьменко. Ось як про це говорить: «...Внести виправлення до документа... і вважати вірним. Згідно з актами Державної виконавчої служби від 19.04.2021 та 02.09.2021 перевірити виконання рішення суду... не вдалось, так як ні стягувач, ні представник стягувача, які були належним чином завчасно повідомлені про дату та місце проведення виконавчих дій, не з'явилися, чим перешкоджали виконанню рішення суду».

19 квітня — це той день, коли головний судовий виконавець Тіхомірова збездвітилася в суді і всі спроби Юрія Кузьменка додзвонитися до неї були без-

результатними. А щодо 2 вересня, то пан Юрій повідомив тоді Юлії Володимирівні, що захворів (мав ускладнення після ковіду), вона подякувала йому, що подзвонив, і погодилася перенести дату проведення виконавчих дій...

І ось тепер на стягувача пані Тіхомірова перекладає вину за те, що протягом трьох із гаком років не спромоглася забезпечити виконання рішення Верховного Суду і змусити боржника впустити до флігеля співвласниці-сестру! Постає питання: чому виконавча служба влаштувала цю тяганину і, зрештою, зробила все так, щоб правопорушник опинився у вигаши? Хтось пояснюватиме такі дії некомпетентністю чи переважаністю судових виконавців, але чим далі, тим менше віриться в такі версії. Бо ж не на дні й місяці затягнулося виконання рішення Верховного Суду, а на понад три роки!

Рекорд №2: постанову про закриття кримінального провадження позивач одержав через 3 роки, 1 місяць і 10 днів

Цьогоріч 26 жовтня Юрій Кузьменко, який три роки безуспішно намагався отримати відповідь на запитання, хто зняв меморіальну дошку, де вона і коли буде повернута на її законне місце, одержав зі слідчого управління Головного управління Національної поліції в Полтавській області листа, датованого 30 червня 2021 року, з копією про закриття кримінального провадження, внесененого до Єдиного реєстру досудових розслідувань за №12017170300001347 19.12.2017 року. Незрозуміло, де ходив чи лежав лист чотири місяці (а може, дата 30 червня фальшива?). Так само незрозуміло, чому постанову від 15 вересня 2018 року заявник одержав лише через 3 роки, місяць і десять днів.

Які ж мотиви були у старшого слідчого СВ Полтавського РВП ПВП ГУ НП в Полтавській області капітана поліції Т. С. Дорошенка щодо закриття кримінальної справи? (До речі, на початку постанови про закриття кримінального провадження Т. С. Дорошенко — капітан, а внизу, де його підпис, — старший лейтенант. Сам себе понизив у званні після того, як не впорався з розсошенським «беспредделом»?.) Слідчий, виявляється, прийняв версію, що меморіальну дош-

ку зняли через ремонтні роботи і помістили до приміщення літньої кухні (тобто того ж флігеля, як його звикли називати в родині).

Насправді якісь добудовчі роботи Григорій Кузьменко вів вряди-годи, і тримаючи дошки під замком немає жодного виправдання. Якби до флігеля був доступ у сестри-співвласниці та її представника, вони б побачили меморіальну дошку і повернули її на місце.

У цій постанові насторожують такі рядки: «Оскільки в даному випадку виключається факт крадіжки, до того ж, згідно зі ст. 11 КК України, не є злочином дія або бездіяльність, яка хоча формально і містить ознаки будь-якого діяння, передбаченого цим Кодексом, але через малозначність не становить суспільної небезпеки, тобто не заподіяла і не могла заподіяти істотної шкоди фізичній чи юридичній особі, суспільству або державі...».

Як бачите, є дуже простий спосіб уникнути покарання за осквернення пам'яті видатних людей, вшанованих меморіальними дошками. Заявіть, що ви ремонтуєте стіну, де висить дошка, чи близьке вікно, затягніть її до себе в помешкання — і ви вже не крадій...

Чи заподіяла чотирирічна відсутність меморіальної дошки, яка увічнює пам'ять в'язня гітлерівських концтаборів, учасника руху за порозуміння і примирення між німецьким і українським народами Миколи Йосиповича Кузьменка, «істотної шкоди фізичній чи юридичній особі, суспільству або державі»? Ще й як заподіяла! Державу принижено в очах міжнародної спільноти. Поважним посадовцям і громадським активістам, котрі урочисто відкривали дошку і виношують плани створення Будинку пам'яті, скрутили велику дулю. А в Любові Бобошко практично відібрано законну приватну власність...

Документи, які отримали у жовтні цього року Любов Бобошко та Юрій Кузьменко, на мою думку, засвідчують, що розсошенська тяганина переросла у фальсифікації.

Чим же викликане таке запобігання правоохоронців перед злом і нищенням добра? Хто чи що стоїть за цим? Якийсь покровитель правопорушника? Хабар? Не знаю відповіді на це запитання. Знаю лише, що зрештою все буде за народним прислів'ям: брехнею світ пройде, та назад не вернешся... ■

Бакота — це одне місце сили в Україні, яке через забганку партійних бонз було затоплено заради будівництва Дністровського гідровузла. Розташоване за 50 кілометрів від історичного Кам'яця-Подільського, колишнє селище було в давнину потужною фортецею, столицею Пониззя княжих часів. Про скельний чоловічий монастир, збудований у Білій горі поблизу Бакоти, згадується в Київській книзі 1362 року як «давно існуючий», адже його засновником вважають преподобного старця Антонія (засновника Києво-Печерської лаври). Після обвалу верхньої скелі Білої гори у 1996 р. частина печер і усипальниць була знищена разом зі старовинними фресками. Проте ще й зараз тут є що подивитись, зокрема на дивовижні красиви на берегах Дністра, що відкриваються з Білої гори.

■ Є ПРОБЛЕМА

І дихання — через силу...

Нікотин, хімічні речовини та алергени сприяють розвитку хронічного бронхіту

Юлія КРУК

Коли докучає нестерпна задуха

Понад 200 мільйонів людей у світі, за оцінками Всесвітньої організації охорони здоров'я, потерпає від хронічного обструктивного захворювання легень (ХОЗЛ). За прогнозами цієї ж організації, до 2030 року недуга сягне третього місця серед причин смертності у світі. В Україні, за підрахунками Національного інституту фізіотерапії і пульмонології імені Ф. Яновського, від ХОЗЛ страждають майже 3 відсотки дорослого населення. Якщо найближчим часом не вжити заходів із профілактики захворювання, то смертність від нього зросте на 30% вже у найближчі 10 років, застерігають фахівці.

Основні фактори ризику, що спричиняють захворювання, — тютюнопаління, забруднене повітря — як у приміщенні, так і на вулиці, вплив пилу, хімічних речовин на робочих місцях. Для хронічного обструктивного захворювання легень характерне стійке порушення руху повітряного потоку з легень, ця недуга заважає нормальному диханню, її, на жаль, складно діагностувати і лікувати.

ХОЗЛ об'єднує два найпоширеніші діагнози, що завдають відчутної шкоди здоров'ю легень, — хронічний бронхіт та емфізема. На жаль, повністю позбутися недуги неможливо, але коректне лікування, стверджують фахівці, дозволяє уповільнити її розвиток.

«Захворювання виникає, коли дихальні шляхи хронічно потерпають від впливу шкідливих речовин, пошкоджується цілісність та функції слизової оболонки бронхів, — зауважує лікарка-пульмонолог Світлана Колесник. — Відтак розвивається запальний процес, порушується очисна функція бронхів. Хронічний бронхіт супроводжує вологий кашель, з виділенням мокротиння, що триває не менш як три місяці на рік упродовж двох і більше років. При цьому відчутно ускладнюється дихання,

При перших підозрілих симптомах і дискомфорті в легенях важливо звернутися до фахівця.
Фото з сайту tablycjakalorijnosti.com.ua.

періодично з'являється задуха.

Слабкість, пітливість, підвищена температура

Нікотин, хімічні речовини та алергени сприяють розвитку хронічного бронхіту. «На руку» недугі грають і часті застуди, захворювання горла, синусити, порушення нервової системи, збій на рівні імунної системи, неповноцінне функціонування дихальної системи в цілому. Якщо дія подразнюючих речовин є тривалою, стан хворого тільки погіршиться. У такому випадку може розвинути емпфізема.

Емпфізема так ускладнює ситуацію, що хворому стає важко дихати при будь-якому фізичному зусиллі. «Бронхіт та емфізема можуть бути самостійними захворюваннями, та найчастіше вони супроводжують одне одного. Тому ці недуги й «поєднали» в групу ХОЗЛ», — по-

яснює фахівець.

Кашель виникає здебільшого вранці, після пробудження. Вдень пацієнти починають кашляти після фізичного навантаження, під впливом посиленого дихання, при виході на вулицю в сиру чи холодну пору року. Так починається захворювання.

Окрім основного симптому — кашлю, при хронічному бронхіті пацієнти скаржаться на загальну слабкість, пітливість, підвищення температури тіла, зниження працездатності, блідість шкіри.

Хронічний бронхіт, каже лікарка, можна приборкати, однак недуга нагадуватиме про себе раптовими загостреннями. Як хворому покращити стан свого здоров'я?

Насамперед треба «ліквідувати» причини, які провокують недугу. Важливо відмовитися від куріння — і не лише на період лікування (адже це не вирішить

проблеми), а назавжди. Якщо причиною хвороби є умови праці (ви змушені вдихати шкідливі випари), то найкращий вихід — змінити роботу.

У стадії загострення хворому призначають протівірусні препарати, антибіотики, протизапальні препарати, відхаркувальні ліки, вітаміни.

У період ремісії хронічного бронхіту, коли хворих не турбують згадані вище симптоми, важливою є стимуляція бронхо-легеневої та імунної системи. Для цього застосовують природні імуностимулятори, лікарські рослини, спеціальні вакцини для зміцнення бронхіальної системи. Важливим етапом у лікуванні є інгаляційна терапія, оздоровлення в умовах штучного мікроклімату кам'яної солі, кліматотерапія, киснева терапія тощо.

Тримайте ноги в теплі

Самолікування — не вихід і може бути небезпечним. Тільки лікар за допомогою спеціальних обстежень визначить точний діагноз і призначить доцільну терапію. Лікування підбирають залежно від стану здоров'я пацієнта. Інгаляції, наприклад, — дієвий засіб при бронхіті, але вони протипоказані при серцево-судинній недостатності, тромбозі, порушенні ритму серця.

Для профілактики бронхіту важливо уникати застуди та грипу. Лікарі радять зміцнювати організм: регулярно займатися спортом, дотримуватися правил здорового харчування (вживати якісні та корисні продукти), достатню кількість часу гуляти на свіжому повітрі. Уникайте переохолодження, стежте, щоб ноги були в сухому і теплом взутті. Провітрюйте оселю і робоче місце, а в сезон загострення застудних недуг влаштовуйте вітамінотерапію. ■

■ ЗВЕРНІТЬ УВАГУ

Людям, які мають хронічні захворювання дихальних шляхів, лікарі часто радять пройти реабілітацію на морському курорті. Але задля цього краще їхати до моря не влітку, коли сонце агресивне, а температура повітря висока. Найоптимальніший період для таких пацієнтів — весна. О цей порі верхній шар води інтенсивно випаровується, тож у повітрі біля моря найбільша концентрація йоду, корисних солей і мікроелементів, що містяться в морських водоростях.

■ ВАРТО ЗНАТИ

Смачно їсти — довго жити

Як традиції регіональної кухні підтримують довголіття і здоров'я людини

Леся ХОРОЛЬСЬКА

Їжа має бути не тільки смачною, а й корисною. Думка зрозуміла, але як поєднати ці якості? Чи це можливо? Вивчаючи традиції харчування деяких народів і порівнюючи показники здоров'я і тривалості життя людей, вчені і фахівці здорового харчування уклали рейтинг найбільш корисних кухонь світу.

1. Японія: краще трохи не доісти...

У цій країні ожирінням страждає лише 1,5% жителів, а середня тривалість життя — 82 роки. Водорості, свіжі морські продукти, овочі, соя — ось корисна основа їжі японців. Ще один важливий момент — японці не об'їдаються, а мають за правило вставати з-за столу з відчуттям легкого голоду.

2. Сінгапур: майже без м'яса і фрукти на десерт

Середній термін життя там теж 82 роки, а тлусті люди становлять 1,8%. Три кити місце-

вої кухні — рис, овочі та риба. М'яса сінгапурці майже не їдять, а на десерт віддають перевагу тропічним фруктам і легким стравам із них.

3. Китай: якби не любов до смаженого...

Дві третини їжі китайців — це овочі, фрукти, боби, цільні зернові з додаванням різних трав і спецій. Якби не любов китайців до добре просмажених продуктів, вважають лікарі, то середній термін життя в країні перевищував би 73 роки, а кількість повних була б меншою за 1,8%.

4. Швеція: ягоди, риба і... лижі

У цій північній країні живуть довго — до 81 року, але середній термін життя там 11%. Такі показники зумовлені харчуванням на основі молочних продуктів, риби, ягід. Риба корисна для серця, а ягоди — відомий антиоксидант. І все це — в поєднанні з зимовими видами спорту, які скандинави дуже люблять.

5. Франція: попри круасани й шоколад

П'яте місце Франції, можливо, когось трохи здивує. Проте, попри любов французів до м'яса і випічки, сиру і шоколаду, середній громадянин цієї країни живе до 81 року, а людей з надмірною масою тіла дуже мало — 6,6%.

6. Італія: не пастою єдиною

Можливо, ви думаєте, що, крім пасти (макаронів) і м'яса, італійці більше нічого не їдять? Ні, вони добре знаються на овочах, морепродуктах та оливковій олії. Звідси і результат: середній термін життя італійця — 80 років, а повних жителів у цій країні — 13%.

7. Іспанія: не смажене — тушковане

Іспанці люблять оливкову олію, в їхньому меню — дари моря, овочі і фрукти. Їм не дуже смакує смажена їжа, вони віддають перевагу тушкованій. Завдяки цьому дожи-

Якість і тривалість життя залежить від того, що покладемо на тарілку.
Фото з сайту krasdor.com.ua.

вають до 80 років, та й повних людей серед них 16%.

8. Південна Корея: більше риби, ніж м'яса

Кухня цієї країни відома низьким вмістом жирів. Головні страви — локшина, риба, овочі. М'яса кореець їсть у п'ятеро менше, ніж, наприклад, американець.

9. Ізраїль: кухня на бобах

Термін життя ізраїльтян — 81 рік, щоправда, серед них чимало товстунів — 24%. Кухня країни заснована на бобах та овочах з оливковою олією. Самі ж жителі вбачають причину корисності своєї їжі в її

кошерності.

10. Греція: легкі сири

Завершує рейтинг грецька кухня, яка надає перевагу овочам, бобам, легким сирам. І хоча надмірну вагу має чверть жителів, у середньому греки живуть 80 років.

Зрозуміло, що тривалість життя залежить не тільки від харчування, а й менталітету та способу життя народу. А найголовніше — рівень цивілізованості країни, тобто доступність для пересічного громадянина продуктів харчування, медичних послуг та повноцінного відпочинку. Та найкращі традиції варто взяти на озброєння. ■

■ ПРЕМ'ЄРА

Посередність генія не переможе

Національна оперета презентувала постановку Максима Голенка «Амадеус» про Моцарта і Сальєрі

Валентина САМЧЕНКО

Зв'язок Моцартів з Україною сягає ще далі грудня далекого 1826 року, коли в соборі Святого Юра у Львові Франц Ксавер — молодший син одного з найвідоміших австрійських композиторів — диригував виконанням «Реквієму» авторства свого батька.

Цікавість до династії активізувала ся останніх кілька років, коли започаткувала фестиваль LvivMozArt диригентка Оксана Линів. І вже два роки місто Лева офіційно входить до культурного маршруту «Європейські стежки Моцарта», який об'єднує більше 10 країн — бо ж на Галичині піаніст, диригент, композитор, знаний педагог Франц Ксавер Моцарт прожив аж три десятки літ. Видано книжки про нього «Моцарт із Лемберга» Богдана Коломійчука та «Моцарт 2.0» Доржа Бату (Андрія Васильєва) — історика-сходознавця, українського журналіста, письменника бурятського походження. На підході видання «Моцарт-син. Життя Франца Ксавера у подорожньому щоденнику і листах». А ще цьогоріч неабиякого галасу наробив у Львові пам'ятник молодшому синові Вольфганга Амадея Моцарта.

Тож закономірним сприймається те, що в Києві Національна опера України представила прем'єру постановки «Амадеус», в якій показано драму взаємин двох сучасників Моцарта (Вольфганга Амадея) і Сальєрі. І хоч уже тій історії понад двісті років — двобій геніальності та посередності триває.

Вистава «Амадеус» — прем'єра 87-го театального сезону Національної оперети України — починається з того, що через понад три десятиліття після смерті Вольфганга Амадея Моцарта пацієнт віденської психіатричної лікарні, композитор Антоніо Сальєрі, нібито зізнався, що отруїв Моцарта. Така відвертість — історичний факт. Хоча вже зовсім скоро її спростував і Сальєрі, і його багато ві-

«Амадеус» у постановці Максима Голенка.

домих сучасників. А в 1997 році навіть Міланський суд засвідчив невинуватість Антоніо Сальєрі. Утім у художній творчості цей міф — як символ нищотності у протистоянні між високим і посереднім мистецтвом — затримався надовго.

Якби митці митців труїли винятково отрутою, то це було б не так боляче, розмірковує режисер вистави Максим Голенко. Як кінорежисер Мілош Форман, автор відомого американського художнього фільму «Амадей» (1984), так і український театральний режисер створили образи досить ексцентричного Моцарта. В основі обох робіт — п'єса британського драматурга Пітера Шафера «Амадеус» (1979).

Легковажний дивак Моцарт (Дмитро Вівчарюк) із надміром сексуальних втіх, прийнято вважати, існує в уяві придворного композитора Сальєрі (заслужений артист Марк Дробот, запрошений артист), який не може пробачити колезі його геніальної творчості. Уже в кольорах костюмів головних героїв вистави глядач бачить чіткий розподіл між добром і злом — між білим і чорним. Стилізований одяг XVIII століття створюва-

ла художниця з костюмів Ольга Левченко. А довершує візуальну складову ненав'язлива, утім акцентована сценографія Володимира Карашевського.

Одне з імен, отриманих творцем музики на віки Моцартом при хрещенні, — грецьке Theophilus, яке звучить латиною Amadeus. Це слово має значення: і «люблячий бога», й «люблений богом». Вони візуалізуються і прочитуються. У київській постановці одного з вітчизняних топрежисерів Максима Голенка від початку на сцені Христос. Сальєрі розповідає, що з ним, намальованим у невеликій церкві, почав розмовляти 13-річним. Однак, не отримуючи таланту, як у Моцарта, підслесливий і підступний головний капельмейстер при дворі у Відні вчиняє над Богом фізичні тортури. Тим часом Моцарт — який із Всевишнім не демонструє якихось видимих взаємин — у якусь мить стає тим, хто несе важкий хрест, а в останні години земного життя у бідності говорить з Богом звуками свого проникливого «Реквієму».

Вистава «Амадеус» — це синтез мистецтв: драма, фарс і потужна музична складова. Речитативом звучить

Дует Папагено (Сергій Макієнко) і Папагени (Мар'яна Боднар) з «Чарівної флейти».

Фото надані пресслужбою Національної оперети України.

не раз самозакохане: Сальє-рі!.. І це не може не викликати іронічних посмішок. А чарують зокрема, твори з опер Моцарта «Весілля Фігаро», «Дон Жуан» і «Чарівна флейта» (диригент Сергій Голубничий, хормейстер Максим Ковальчук). Гендиректор-художній керівник Театру оперети Богдан Струтинський каже, що активний і сталий рух НАТО (Національного академічного театру оперети) до синтетичного театру пов'язаний, зокрема, з тим, що кількість оперет не дуже велика, ліцензії на постановку мюзиклів значно дорожчі, щоб в Україні їх собі дозволити часто придбати і ставити навіть один із найпотужніших театрів.

У виставі «Амадеус» Моцарт і Сальєрі, до речі, говорять українською мовою. Переклад з англійської Олександра Степанова. І це теж своєрідна родзинка — нагода в Києві у сучасній постановці відомі оперні арії слухати у контексті саме державної мови.

Як завжди, Максим Голенко і в «Амадеусі» вставляє невеликі вкраплення, які у сюжетах будь-якої епохи повертають глядачів до сучасності. Бо справді, велике будівництво могло бути і в Австрійській імперії. А з появою у репертуарі Національного театру оперети вистави про Вольфганга Амадея Моцарта продовжено внутрішню український україномовний маршрут родинної моцартіани Львів—Київ. ■

Володимир КОРНІЙЧУК,
заслужений журналіст України

Цьогоріч на книжковому фестивалі Kyiv Book Art Fest презентували дві унікальні новинки від видавництва «Мистецтво»: «Леся Українка на театральній сцені. 1899—2020. Бібліографічний довідник», який упорядкувала мистецтвознавиця, працівниця Публічної бібліотеки імені цієї знаменитої письменниці Вікторія Шкарабан, та «Український театр. Видатні діячі та менеджмент» кандидата мистецтвознавства Андрія Лягушенка.

Перша книжка — не лише приурочена стоп'ятдесятиріччю від дня народження геніальної української поетеси і драматурга Лесі Українки. У цьому виданні вперше в Україні подано бібліографічний літопис усіх вистав, створених за драматургією Лариси Косач-Квітки як на вітчизняній, так і на світовій драматичній, оперній і балетній сценах — від першої постановки до останніх прем'єр сьогодення. Враховані й вистави про саму Лесю Українку.

Драматургічна спадщина геніальної поетеси, як зазначено в анотації книги, охопила чи не весь епос світового буття, надавши національній сцені новий вимір, поставивши перед театром складні завдання, яких він досі не знав. Тому не випадково драматургічна творчість Лесі Українки знайшла відгук у реформатора вітчизняного театру Леся Курбаса, про якого Павло Тичина писав: «... весь час немовби дивляться на мене очі, очі, в яких про оновлення драми думок таїлися незмірені глибини».

До «незмірених глибин» драматургії Лесі Українки упродовж XX століття

■ РАКУРС

Незмірені глибини драми

Сценічні 122 роки творів Лесі Українки

зверталися як видатні українські режисери, актори й сценографи, так і майстри світового театру. Тож відділ мистецтв Публічної бібліотеки імені Лесі Українки, як виявилось, видавця працює над складанням бібліографії з історії сценічного втілення драматургії поетеси.

Ця історія, що триває вже 122 роки, розпочалася виставою «Блакитна троянда», зіграною трупкою Марка Кропивницького 1899 року. Тому співробітники Публічної бібліотеки, під орудою наукового редактора Леоніда Криворучка, спробували все бібліографічно досягнути і запропонували читачеві ознайомитися з підсумком цієї роботи — складним літописом вистав, створених за драматургією поетеси як в Україні, так і за її межами. Подається загалом повна бібліографія театрознавчих, літературознавчих і філологічних розвідок драматургічної поетики Лесі Українки. До її творчості й надалі звертатимуться режисери, актори, сценографи і мистецтвознавці, яких не можуть не зацікавити такі визначні драми, як «Лісова пісня», «У пущі», «Кассандра», «Камінний господар», «Бояриня», «На полі крові».

«Український театр. Видатні діячі та менеджмент» Андрія Лягушенка — це фундаментальне дослідження, присвячене знаковим діячам українського театру, які вдало поєднували мистецьку

роботу з ефективною організацією процесу колективної художньої творчості і яких ми знаємо насамперед як визначних драматургів, режисерів, акторів і далеко менше, як талановитих менеджерів, що успішно організували нові акторські трупи і не менш талановито ними управляли, досягаючи значних творчих вершин. Це стосується таких відомих імен, як Марко Кропивницький, Михайло Старицький, Іван Карпенко-Карий, Микола Садовський, Панас Саксаганський, Іван Мар'яненко, Лесь Курбас, Гнат Юра, Василь Василько й інші.

Заслужений діяч мистецтв Андрій Лягушенко у своєму ґрунтовному дослідженні, вперше в українському театрознавстві, в широкому соціально-культурному контексті, розглянув мистецьку діяльність митців саме як вправних менеджерів, організаторів і управлінців багатогранного театального процесу в непростих, а то й драматичних, соціально-заполітизованих умовах і утичках національного театру, що мали місце впродовж XIX і XX століть. Значну увагу приділено як аналізу організаційно-правових форм функціонування тогочасного сценічного мистецтва, так і всебічному історичному процесу формування й розвитку моделей сценічних колективів — а це залишається актуальним і донині. Проаналізовано і бага-

тогранні стосунки українського театру із владою, і процес становлення державного менеджменту в галузі виконавського мистецтва.

Професор кафедри організації театральної справи Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені Івана Карпенка-Карого Андрій Лягушенко викладає авторський курс «Історія театральної справи в Україні». А ще практично зумів утілити свої знання під час створення 1991 року інноваційного Училища хореографічного мистецтва «Київська муніципальна українська академія танцю», де до 2019 року обіймав посаду директора цього навчального закладу. Водночас він є завідувачем кафедри хореографічних і мистецьких дисциплін нинішньої Київської муніципальної академії танцю імені Сергія Лифаря. Окрім того, Андрій Лягушенко є співавтором балетних лібрето і програм для дітей та молоді циклу мистецьких вечорів «Світ танцю». ■

Олександр ІРВАНЕЦЬ

■ КНИЖКОВА ПОЛИЦЯ

Нестерпна близькість життя

Про збірку поетки Тетяни Власової, яка талановито і глибоко говорить з читачем на складні й болючі теми

Поезія ніколи не повинна бути монотонною, однаковою. Вона ділиться за багатьма лініями, в тому числі й за лінією статі. Ніхто не заперечить відмінності між віршованою творчістю жіночою та чоловічою. У жодному разі не в гірший-кращий бік, але відмінності-інакшості, глибинної, діапазонної.

У сучасній українській поезії помітною і яскравою тенденцією є поява впродовж приблизно останнього десятиліття потужної соціальної жіночої творчості. Ціла когорта поетес, від зрілих до молодших, — Світлана Поваляєва, Олена Герасим'юк, Катерина Калитко, Анна Малігон, Любов Якимчук, і цей доволі хаотичний перелік можна продовжувати, — не обмежилися у творчості гламурним «жіночим» діапазоном, але все ж «по-жіночому», талановито і глибоко говорять на теми складні й болючі. Майдан, війна, окупація Донеччини, Луганщини і Криму, фронт, добробати і регулярні війська, запах пороху і крові — всі ці реалії поетеси доносять, осмислюють і препарують зовсім не так, як поети-чоловіки.

Здається, відтепер у цей перелік імен можна вписувати і Тетяну Власову, чия збірка «Ефект близькості» нещодавно побачила світ у «Лютій Справі».

Мама відправила сина,

Просила

Бути обачним.

Син обцяв берегтися щосили:

«Мамо, не плачте».

Місяць минає, закони погіршали,

Прийняті жєстами.

«Мамо, я просто не можу

по-іншому —

Я на Грушевського».

Вулиця стала дуже болючою —

Що говорити?

Син повернувся — очі заплучені.

Прапором вкритий.

Якщо глибоко вчитатися в ці рядки, то виникають асоціації і з Тичининським «як упав же він з коня», і з укритими китайкою козаками з тужних народних пісень. Тетяна Власова пише переконливо, на самій межі відвертості. Ось ніби моментально-документальний знімок із Майдану зими 2013-14 років:

Тут, забувши про маму

з татом,

Називаються гордим птахом,

Полонених ганяють голими,

А для захисту цілять в голову.

Тут калічать і зносять повністю,

Відзначаючи День Соборності,

Викрадають, збивають з ніг,

Поливають водою в сніг.

Тут повітря — із газу вата.

Тут уже почали вбивати.

Утім насправді збірка Власової зовсім не показово-публіцистична. Вона поділена на п'ять розділів, у кожному з яких авторка, чи то пак лірична героїня, веде свою розмову — про країну, про місто,

Тетяна Власова

Тетяна Власова — українська поетеса, співачка, соціально активна діячка, громадська діячка. Народилася у Луцьку. Закінчила факультет журналістики Львівського національного університету імені Івана Франка. У 20 років переїхала до Києва, де деякий час працювала журналісткою та редакторкою. У 2019 році стала PR-директоркою Одеського міжнародного кінофестивалю та Української кіноакадемії. У 2020-му заснувала літературно-мистецький проєкт «Люті Справи».

ЕФЕКТ БЛИЗЬКОСТІ

Перша збірка поезії Тетяни Власової — це калейдоскоп людських історій, майстерно оформлених символами і римами. Уважно спостерігаючи за людьми навколо, авторка проникливо змальовує їхні буденні історії, до білих знайомих кожину. Власова, саме з цих історій і складається збірка, розділена за ними на кілька тематичних блоків.

Тетяна Власова наче запрошує читача у подорож. Спочатку мандруємо містом, зазираючи у вікно будинку, за кожним із яких — окреме життя. Далі читачем віршовану хронологію подій у країні — від Революції Гідності до сьогодні. Паралельно разом із героїні любовної лірики Власової — надзвичайно тонко і чутливо і, зрештою, вільно самих себе у віршах-сторіях про людські почуття, розчарування і надії, мрії та емоції.

про любов, про себе, про... співрозмовника? Про читача?

Є поети, котрі розмовляють з Богом. Є поети, котрі розмовляють з небом, вітром, хмарами, цілим космосом, всесвітом, світом. Але окремий вияв майстерності в цьому високому мистецтві — розмовляти з людиною.

Тетяна Власова розмовляє саме зі своїм читачем. Серед її віршів є й внутрішні діалоги, полілози, але в цілому збірка сприймається як розлогий монолог, сповідь-оповідь. Авторці важливо виговоритися, і енергія цього прагнення передається у рядки. Авторка розуміє, що розказане нею має бути важливим і для слухача-читача. Тому слова мають підбиратися з максимально високою точністю.

*я тут живу давно вже чи відучора?
п'ю чийсь каву, гуляю в чьомусь мерці
зі свого дитинства я не пам'ятаю
нічого.
зі своєї юності, на жаль, пам'ятаю ще
менше.*

Мінімалістичне, стисле письмо у Власової чергується з розлогим, але переважно більшість віршів витримані в ритмі розповідному, ритмі, що вільно накладається на дихання. Це й вірш про дячку Юру, вбраного в дрантя, і сумна ода будинку «на тій стороні, де хмариться», і ось такий психологічний трилер у кафе:

*«І вони зустрічаються десь під
вечір, як правило — у вівторок, щоразу
в новій кав'ярні. Цілюються в щоку, гладять
по черзі плечі, радіють, що дружба між ними
все не зів'яне. Сідають за столик десь подалі,
в темряву, замовляють, щоразу — довго,
щоразу одне і те ж. Він не каже — боюся
спізнитись, бо їхав такими дєбрями. Вона не каже
— боялась, що взагалі не прийдеш. Він питає —
ну, що у тебе нового-цікавого? Змінює
голос, щоб хвилювання було не*

*надто помітне. Офіціантка Іра швидко
приносить їм каву — підморгує і
всміхається так привітно. Вона знижує
плечима, мовляв, що тобі розказати.
І все хотіла б говорити йому не те.
Трохи хворіла, каже, та наче усе позаду.
Просто зима, розумієш, поганій імунітет.
Він їй «бережи себе» класично і так
безжально — скільки значень слова можуть
в собі вмістити? Та на мить заплющує очі
від міцного бажання закутати її в ковдру і
захистити. Далі говорить сам про постійні
стреси на роботі, про втому, якісь вказівки
згори. Вона недбало робить ковток еспресо
і думає — Господи, тільки б довше він
говорив. Тільки б і далі смішно розмахував
руками, розказуючи свої дрібниці, чужі сюжети.
Вона, безумовно, слухала б це роками,
впізнаючи безпрограшно всі його жести. І так
зовітряк, щоразу в новій кав'ярні. За столиком
поруч — весела юрба дівчат. І кожен з них
знає, що нічого тут не зів'яне. Кава встигає,
вони все більше мовчать. Прощаються вже на
вулиці — мліє шкіра від хаотичних доторків.
Тиждень їй на відновлення. У вікно їх бачить
офіціантка Іра і з думкою «гарна пара»
іде приймати нове замовлення».*

Це вже далеко не публіцистика. Це вже лірика — той поетичний плин, який, попри показну простоту свою, найбільше випробує поезію на міцність.

Лірика у збірці Тетяни Власової, як бачимо, теж відверта, доросла. Стосунки людські пульсують — то слабшають, то сильнішають, інколи зовсім затихають. Тетяна Власова вміє відчутти й описати таку «пульсацію»:

*як це було? загадає і заплачете.
може, від сорому, може — досі образливо.
ні, вона вже не хоче йому пробачити,
більше не хоче кидатись гучними фразами,*

*ночі не спати, дихати уповільнено,
чути його пояснення і розкаяння,
плакати над сумними віршами і фільмами,
бідати між роботами і лікарнями.*

*все що було — закреслити і позначити.
буде хтось інший далі її ліхтариком.
ні, вона вже не хоче його побачити.
може, хіба що іноді, дуже здалеку.*

Прикметна риса творчості Тетяни Власової — урбаністичність, наповненість містом. Сьогоднішні поети і поетеси, на відміну від, скажімо, шістдесятників, уже не мають сивенької матері в селі, до якої могли б приїздити на вихідні, виглядаючи здалеку білу мамину хустину на городі чи під вербами над річкою. Українська нація стрімко урбанізувалася впродовж останніх десятиліть, урбанізувалися і поети, і читачі. А слово «громадянство» має похідним слово «городянство» — у Середні віки громадянами вважалися тільки мешканці міст.

Поети-громадяни, поети-городяни, свідомі свого призначення — говорити відверто і чесно про речі важливі й болючі. Тому навіть коли вони пишуть про любов, то вони пишуть

*про любов, від якої, буває, палають шини,
у якої, ти точно знаєш, є смак і колір.
може, все це і називається —
Батьківщина,
про яку нам говорять ще з першого класу
школи?*

Тетяна Власова з її творчістю — типовий зразок поетки ХХІ сторіччя, з громадянською позицією і зі своїм вагогим життєвим «бекграундом». Її вірші, безперечно, мають привабити читача уважного й чуйного, чутливого і небайдужого. Зрештою, іншого читача у поезії ніколи і не було. ■

■ ЗАХОПЛЕННЯ

Бетонні дивовижі

Такого подвір'я, мабуть, немає більше ні в кого

Світлана МИЧКО

Тернопільська область

На трасі Тернопіль—Чернівці, біля села Кровинка Тербовлянської територіальної громади, є місце, де водії пригальмовують, а часто і зупиняються. Лише для того, щоб роздивитися (ну і, звичайно, зробити фото) дивовижне подвір'я місцевого скульптора і викладача Тербовлянського фахового коледжу куль-

тури і мистецтва Олега Котика. Та що там, туди вже цілі екскурсії почали приїжджати, і навіть молодята обирають це місце як одну з весільних фотолокацій. І там справді є на що подивитися! Бо там і криниця у вигляді лісовика, і триметровий дракон, і велика компанія героїв казок та мультиків. Усе воно майстерно виготовлене і різнокольорове, а виготовлене із...звичайнісінького бетону. Надцять років тому Олег з бра-

том Русланом виготовили для настрою симпатичний бетонний гриб-накриття для криниці у батьківському селі. Сподобалося і їм самим, і всім, хто бачив, — з того все й почалося.

Розмальовувати скульптури та робити ескізи Олегові допомагає дружина Оксана, яка теж викладає у згаданому коледжі, а ідеї «кого ще зробити» вже підказує і семирічна дочка Яна. Так, саме на її замовлення тато створив і посадив на дах альтанки популярного мультяшного героя Папугу Ріо. А взагалі сімейне захоплення Котиків створенням бетонних дивовиж уже оцінили далеко за межами Тернопільщини. На замовлення скульптор уже виготовляв їх для різних міст України. ■

Дивовижні скульптури з бетону.
Фото з сторінки Олега Котика у Facebook.

Магдаліна Шершун.

Олена ЧЕРКАСЕЦЬ

Будинок, у якому мешкає родина Шершунів, примостився на околиці мальовничого села Порошково, що на Закарпатті. У хаті затишно й пахне ароматною випічкою. Ще б пак! Господня цього двору Магдаліна Шершун знає усі секрети куховаріння, бо ще невеликим дівчачим крутилася біля мами, коли та щось готувала на кухні. Коли Магдаліні було лише 13 років, родина смакувала першу спечену нею пасочку за рецептом бабусь. Ох, яка ж це була радість!

А потім тих пасочок були сотні, а може, й тисячі, бо, отримавши диплом кухаря, жінка працювала в кондитерському цеху в рідному селі. А на свята випікала силу-силенну тортів та тістечок на кілька сіл.

Нині ж кулінарія для пані Магдаліни перетворилася на справжнє мистецтво. Тож жінка готує різну смакоту не тільки для своєї родини, а й для рідних і навіть сусідів! «Кулінарія та випічка — це моє натхнення. Вони надихають експериментувати, фантазувати, створювати за власними рецептами нові й нові смаколики, які я готую з душею та великим задоволенням», — каже господиня. Разом із чоловіком Михайлом пані Магдаліна виростила доньку Уляну та сина Віталія. Як і належить у селі, тримають велике господарство. Утім час для приготування смачненького завжди знайдеться. Бо для неї як для жінки й берегині головне, щоб родина була щасливою. А ще кулінарка любить приймати гостей та частувати їх своїми смачними стравами.

Тож на святковому столі Шершунів ви не побачите чогось приготовленого нашвидкуруч. Натомість милуватиметеся справжніми кулінарними шедеврами.

Пляцок «Кармен»

«Цей пляцок — справжній кулінарний шедевр, — каже кулінарка, — він завжди вдається, бо рецепт перевірений і ніколи не підводить. Випічка неймовірно смачна, красива, ошатна і легко нарізається. Родина просто у захваті!».

Отже, до роботи. Для випічки знадобиться форма 25x35.

Готуємо тісто. 150 г масла змішайте з 130 г цукру, додайте 3 жовтки та вимішайте все до однорідності.

300 г просіяного борошна змішайте з чайною ложкою розпушувача, замісіть м'яке тісто. Розділіть його на 4 частини, до двох із них додайте 1 столову ложку какао і вимісіть. Біле тісто покладіть у холодильник, а коричневе — в морозилку.

Тепер приготуємо сирний корж. 800 г кисломолочного сиру, 4 жовтки, 200 г сметани, 50 г крохмалю збийте блендером. Окремо збийте білки з дрібкою солі та 200 г цукру до густих піків та додайте до сирної маси. Розділіть її на 2 частини. До однієї додайте 40 г перетертого маку, до другої — цедру з одного лимона.

Тепер дістаньте з холодильника першу частину білого тіста та розкачайте його на пергаменті, посипаному борошном. Зверху викладіть сирно-макову масу та вишні 0,5 л (у власному соку), легенько втиснувши їх у сирний корж. Розрівняйте все лопаткою, викладіть другу частину сирної маси з цедрою та посипте через ситечко 1 столовою ложкою какао. Вийміть з морозилки коричневе тісто та затріть ним сирний корж.

Випікайте в попередньо розігрітій

СОЛОДКИЙ СТИЛ

«Кармен», «Вишиванка» і просто рогаляки

Випічка на щодень і свято від Магдаліни Шершун із Закарпаття

Святковий торт.

духовці при температурі 170 градусів 45-50 хв.

Корж із вишнями та кокосовим беже: 3 білки збийте зі 160 г цукру, додайте 80 г кокосової стружки та легенько перемішайте. Тепер з холодильника дістаньте другу частину білого тіста, розкачайте його, посипте столовою ложкою какао, викладіть 0,5 л вишень, а зверху кокосове беже. Потріть другу частину коричневого тіста з морозилки й посипте жменню горіхів. Випікайте при температурі 170 градусів 40 хв.

Допоки коржі вистигають, приготуйте крем. 400 мл соку з вишень доведіть до кипіння. До 100 мл соку додайте 40 грамів кукурудзяного крохмалю або вишневого пудингу, влийте до киплячого вишневого соку та варіть до загустіння. Вистудіть до кімнатної температури. 250 г м'якого масла збийте, поступово додаючи заварну вишневу суміш, до пухкої маси.

Тепер зберемо пляцок. На сирний корж викладіть увесь крем, зверху накрийте другим коржем та прикрасьте за бажанням.

Довелось «потанцювати» біля «Кармен»? Але ж вона того варта!

Легендарна «Вишиванка»

«Вишиванка» — один із найсмачніших галицьких пляцків, який господиня пече на найбільші свята. Він виходить м'якенький, високий, красивий у розрізі, ароматний, а головне — смакує всім.

Для випікання знадобиться форма 20x30.

Приготуємо тісто. 500 г борошна та 18 г розпушувача перетріть із пачкою маргарину (250 г), додайте 3 жовтки, 200 г цукру, 120 г сметани та замісіть густе тісто. Поділіть його на 2 рівні частини: до однієї з них додайте какао, вимісіть ще раз та поділіть знову навпіл. Тобто має вийти 2 шматки білого й 2 шматки коричневого тіста. Світле тісто покладіть у холодильник, а темне — в морозилку.

Тим часом готуємо сирну масу. Візьміть 1 кг сиру та збийте з 200 г цукру. Можливо, хтось любить солодше, тоді всипте ще, не шкодуйте. Додайте 3 яйця та 50 г крохмалю і знову все добре збийте міксером.

Але знадобиться ще й макова маса. Для цього 250 г маку перемеліть, додайте 100 г цукру, 75 г кип'ятку та проваріть на невеликому вогні до випарювання рідини.

Допоки маса холодне, збийте 3 білки у пишну піну, додайте її до охолодженої маккової маси й обережно перемішайте.

Тепер візьміть одну частину світлого тіста, викладіть її у форму, застелену пергаментом, на неї — половину маккової маси, а далі — половину сирної маси. Зверху натріть на тертушці одну частину темного тіста, що лежить у вас у морозильній камері. Випікайте при температурі 180 градусів 45 хвилин. Так само приготуйте другий корж.

«Вишиванка».

Не гаючи часу, готуємо крем: 300 г масла збийте з 250 г згущеного молока, додайте 10 г розчинної кави та 10 г горілки і добре збийте.

Наші коржі вже допеклися, вихолости. Пора збирати пляцок до купи. Візьміть один корж, покладіть темним шаром догори та змастіть кремом, другий корж покладіть темним донизу і знову змастіть кремом та прикрасьте на свій розсуд. Поставте пляцок в холодильник на 12 годин. Результат вас не розчарує!

Рогалики з повидлом

Про ці смаколики Магдаліна розповідає з особливою любов'ю, бо ж вони готуються за її власним рецептом, вся родина смакує їх із великим задоволенням. «Це смак дитинства, — каже кондитерка, — рецепт перевірений та випробуваний роками. Рогалики з повидлом виходять неймовірно смачні, з апетитною кислинкою».

Візьміть 400 г просіяного борошна, 100 г холодного маргарину та 100 г смальцю й перемішайте до утворення крихти. Додайте 100 г сметани, 3 яйця і столову ложку оцту.

Замісіть м'яке тісто, загорніть його в харчову плівку та поставте в холодильник на 3 години.

Коли тісто охолоне, дістаньте його з холодильника та поділіть на 3 частини.

Кожну з них розкачайте в коло та поріжте на сектори й викладіть зверху густе повидло (можна навіть варене згущене молоко). Скрутіть у вигляді рогаликів та викладіть на лист, застелений пергаментом. Випікаємо при температурі 200 градусів до рум'яної скоринки.

Троянди на дзеркальній глазури

Цей торт складний у приготуванні, але на те ж він і святковий, бо випікається не кожного дня.

Необхідно спекти два бісквіти, тож підготуйте форму 26 см у діаметрі.

Для жовтого коржа візьміть 6 білків, збийте їх у густу білу піну, поступово всипаючи 11 столових ложок цукру тоненькою цівкою. Не перестаючи збивати, повільно влийте в ячну масу 6 столових ложок холодної води, 6 жовтків, попередньо просіяні 11 столових ложок борошна з 1 чайною ложкою розпушувача та легенько вимішайте все лопаткою.

Викладіть тісто у форму, застелену пергаментом та випікайте при температурі 180 градусів 40 хвилин. Готовий корж вийміть з форми, дайте охолонути та розріжте навпіл.

Тепер печемо коричневий корж: 3 білки збийте в піну до стійких піків, додайте 5 столових ложок цукру, постійно збиваючи, 3 жовтки, попередньо просіяні 4 столові ложки борошна, 2 столові ложки какао та 1 кавову ложку розпушувача. Усе легенько вимішайте та викладіть у попередньо застелену пергаментом форму. Випікайте при температурі 180 градусів 10 хвилин до сухої палички. Вийміть з форм

Пляцок «Кармен».

Рогалики.

ми та дайте охолонути.

Тим часом приготуйте крем: 500 мл молока доведіть до кипіння; 3 столові ложки борошна без гірки, 2 столові ложки крохмалю, 9 столових ложок цукру, ванільний цукор перемішайте та в 3-4 етапи додайте в кип'ячене молоко. Варити на слабкому вогні до загустіння. Готову заварну масу накрийте харчовою плівкою та дайте охолонути до кімнатної температури.

300 г вершкового масла та 3 столові ложки просіяного какао збийте міксером до пухкої маси, поступово додаючи його в заварну.

Тепер складаємо торт. Просочуємо кожен бісквітний корж цукровим сиропом. Торт матиме такий вигляд: жовтий бісквіт + крем + коричневий бісквіт + крем + жовтий бісквіт, верх та боки змащуємо кремом.

Приготуємо мастику з маршмелу. Для неї знадобиться: 2 столові ложки вершкового масла, 200 г цукрової пудри, 200 г крохмалю картопляного та 200 г маршмелу чи зефіру.

Зефір та масло поставте у мікрохвильовку на 1 хвилину, щоб інгредієнти трохи підігрілися, але не до повного розчинення! Вийміть та перемішайте, поступово всипте цукрову пудру та крохмаль. Замішуйте до м'якого однорідного стану, щоб не липло до рук. Якщо хочете, щоб мастика була кольорова, додайте харчовий барвник. Поставте в холодильник на 1,5 години.

Коли мастика охолоне, викладіть її на робочу поверхню, злегка посипану цукровою пудрою, та тоненько розкачайте. Викладіть її на торт, злегка притискаючи та розрівнюючи по всій поверхні, і знову поставте в холодильник.

Наостанок приготуємо дзеркальну глазуру. Для цього необхідно взяти 100 г вершків 30% (можна взяти домашню сметану), 60 г цукру, 20 г масла й варити 5 хвилин, помішуючи. Замочити 1 чайну ложку желатину в 1 столовій ложці води, вилити його у вершки та добре розмішати все до однорідності.

У кондитерський мішок набрати глазуру, нанести її по краєчку, роблячи потьочки. Потім вирівняти по всій поверхні торта.

А який же торт без прикрас? Для цього зробимо крем для троянд. 300 г вершкового масла збийте до побіління, поступово додайте 200 г цукрової пудри і знову збийте до пухкої маси. Крем готовий. «Малюйте» троянди і — смачного! ■

БОКС

Акт майстерності та милосердя

Василь Ломаченко близький до того, аби знову претендувати на титул абсолютного чемпіона світу в легкій вазі

Григорій ХАТА

Лише два бої знадобилося Василю Ломаченку, аби після несподіваної втрати всіх своїх чемпіонських поясів у протистоянні з Теофімо Лопесом знову обзавестися титульною відзнакою. Слідом за перемогою в рейтинговій дуелі з японцем Накатані українець досяг успіху в протистоянні з ганцем Річардом Коммі, після чого в його руках з'явився пояс інтерконтинентального чемпіона за версією WBO.

І нехай цей шкіряний обладунок важить значно менше, ніж попередні трофеї Ломаченка, здобутий минулого уїк-енду титул тепер дозволяє Василю розраховувати на швидку організацію дуелі з володарем найпрестижніших чемпіонських поясів, які

ще не так давно належали українському боксеру.

А розглядаючи можливість якнайшвидшої зустрічі з абсолютним чемпіоном світу в легкій вазі, тепер команді Ломаченка не потрібно ламати голову над тим, як умовити Лопеса на бій-реванш. Віднедавна статус кращого легковаговика планети належить австралійцю Джорджу Камбососу, котрий наприкінці листопада в очному протистоянні переміг незговірливого Лопеса, й тепер саме йому належать чемпіонські пояси всіх ключових боксерських організацій.

«Я з нетерпінням чекаю бою з Ломаченком. Хоча, можливо, він захоче отримати від Лопеса один бій-реванш без поясів, а вже потім відбудеться наша велика дуель», — заявив Камбосос.

Доречі, президент Всесвітньої боксерської організації (WBO) Франциско Варкарсель уже розмірковує над тим, де можна було б провести це знакове протистояння. «Уявіть собі бій Ломаченка проти Камбососа перед 75 тисячами австралійців», — написав у твіттері очільник WBO. Сам же Ломаченко не проти за чемпіонськими поясами полетіти й до Австралії, особливо якщо це прискорить можливість його зустрічі з абсолютним чемпіоном.

Щодо поєдинку з Коммі, то опонента з Гани наш співвітчизник здолав дуже легко. І хоча Ломаченко мав усі підстави достроково завершити бій (у сьомому раунді українець чомусь відмовився «добивати» свого візаві після того, як той опинився в нокдауні), зрештою, долю переможця формально вирішувати зму-

Василь Ломаченко не залишив шансів ексчемпіону світу за версією IBF — ганцю Річарду Коммі.
Фото з сайту isport.ua.

шені були судді. Утім їхнє рішення було безапеляційне: 117-110, 119-108, 119-108.

«Про що я думав, коли відпустив його після нокдауну? Я бачив його стан, мені стало шкода Річарда. Я думав, що мені робити далі. Зрештою, засумнівався, чи варто достроково завершувати бій», — розповів Ломаченко.

Декому з експертів боксу подібне милосердя українця не

надто сподобалося, утім таким було рішення Лома. І ще більше здивував своїх шанувальників Василь, коли після перемоги над Коммі собі на плечі замість українського прапора накинув стяг свого рідного Білгорода-Дністровського. «Кого в цьому бою представляв Ломаченко?» — висловив своє нерозуміння легендарний український боксер Володимир Кличко. ■

Олексій ПАВЛИШ

Після провального завершення сезону в ЛЧ («Динамо» і «Шахтар» на двох так і не змогли здобути на груповій стадії бодай однієї перемоги) українські «гранди» в заочній боротьбі вирішували, хто ж піде на тривалу паузу «зимовим» чемпіоном.

Перед останнім грудневим туром в чемпіонаті України чи не найбільше чуток у ЗМІ минулого тижня було про «гірників»: ЗМІ активно цікавились, яке майбутнє чекає на двох вікових лідерів донецчан — бразильців з українськими паспортами (які раніше грали і за нашу збірну) Мораеса та Марлоса, контракти яких закінчуються наприкінці року. Зрештою, «Шахтар» офіційно прокоментував ситуацію: 34-річний форвард Мораес, який тільки-но відновився після важкої травми коліна, залишиться у клубі ще на пів року (очевидно, таке рішення ухвалили з огляду на довге відновлення після ушкодження коліна основного нападника Ласіни Траоре). А от із Марлосом, який за 8 сезонів у «Шахтарі» зіграв 287 матчів, «гірники» попрощались. У клубі кажуть, що 33-річний хавбек після 10 років в Україні (до «Шахтаря» він ще 2 сезони відбігав за «Металіст») захотів повернутись до Бразилії. ЗМІ ж переконують, що Марлос нібито був не проти залишитись у клубі, але зі збереженням поточної зарплати, а «гірники» нібито були не готові стільки платити ветерану. Хай там як, але в «Шахтарі» бразильського українця з нового року не буде. Проте, цілком можливо, «Металіст» Олександр Ярославський, який рішуче налаштований втрутитись у боротьбу за медалі в УПЛ, захоче повернути собі зіркового футболіста.

Намість Мораес віддячив за довіру клубу та новому для себе тренеру в першому ж поєдинку після травми та пролонгації контракту. Екснападнику української збірної після виходу на заміну вистачило 3 хвилини, аби забити переможний гол у ворота «Олександрії» у поєдинку, в якому «гірники» пропустили першими.

«Після важкого ушкодження у квітні мені говорили, що повернуся лише через рік, але я прагнув відновитися якомога швидше. Повернувся лише за 7 місяців, а потім забити гол у перші 3 хвилини гри — це було неймовірно. Дякую за підтримку своїм партнерам та всьому клубу, які вірили у мене», — не приховував емоцій футболіст.

Як з'ясувалося згодом, саме гол Мораеса став вирішальним у визначенні «зимового» чемпіона, адже «Динамо» у Києві не змогло обіграти «Зорю». Кияни, як і в поєдинку ЛЧ проти «Бенфіки»,

ПРЕМ'ЄР-ЛІГА

«Зимове» чемпіонство — за «гірниками»

«Шахтар» вирвав перемогу в «Олександрії» та йде у відпустку першим, а «Динамо» не змогло обіграти «Зорю»

Перший гол Мораеса у сезоні допоміг «Шахтарю» стати «зимовим» чемпіоном.
Фото з сайту «Шахтаря».

створили купу моментів (знову в порожні ворота не забив Циганков), все ж таки відкрило рахунок, але дозволили супернику відігратись (схоже, останній гол за «Зорю» забив іранець Аллах'яр, який належить турецькому «Фенербахче» і на якого є попит у Європі).

Як часто буває після невдалих результатів у чемпіонаті, наставник «білосиніх» Мірча Луческу знову поскаржився на роботу арбітрів. Румунський фахівець вважає, що у ворота «Зорі» не поставили очевидний пенальті.

«Усю гру були можливості забити. Були хороші моменти, 27 ударів по воротах. Проблема була в тому, що ми метушилися, не було балансу атаки та середньої лінії, поспішали».

Був пенальті на Сидорчуку, ніхто мене не переконає, що там його не було — удар ззаду був, будь-яка людина не може так упасти, якби й захотіла. Чемпіонат рівний, але такі помилки можуть вирішити не лише результат матчу, а й чемпіонату», — не приховував обурення Луческу.

Також він сподівається на повернення у другій частині сезону травмованих Дениса Попова та Артема Беседіна, які,

за словами тренера, є незамінними футболістами для киян.

«Коли граеш у Києві з «Динамо» з результатом 1:1, то хоч би як ти грав, це буде позитивним результатом. Ми задоволені тим, що маємо. Загалом 2021-й для «Зорі» був вдалим. Минулого сезону ми стали третіми і зараз не відстали від тих місць, на яких прагнемо бути. Уся боротьба попереду», — з оптимізмом дивиться у майбутнє наставник «Зорі» Віктор Скрипник.

При цьому він не проти, аби Аллах'яр залишився у клубі, але, за умовами угоди, той має повернутись у «Фенербахче».

Згодом про свої плани розповів сам іранський форвард. «На 99% це мій останній матч за «Зорю». Мій контракт завершується, тому я дуже щасливий, що зумів забити в останньому матчі. Я був тут півтора року та переконався, що «Зоря» — це справжня сім'я. Мені було тут комфортно, попри те, що я був далеко від дому», — визнав Аллах'яр.

З іранцем чи без, головним суперником луганчан у боротьбі за «бронзу» буде «Дніпро-1»: підопічні Йовичевича видали чудовий фініш 2021 року з 6 перемогами поспіль та мають 4 пункти перева-

ТАБЛО

Прем'єр-ліга. 18-й тур. «Маріуполь» — «Дніпро-1» — 0:3 (Довбик, 35 (пен.); Піхальонко, 75 (пен.); Білл, 78), «Інгулець» — «Десна» — 2:1 (Поспелов, 34; Полегенько, 47 — Дегтярьов, 56), «Олександрія» — «Шахтар» — 1:2 (Кожушко, 63 — Соломон, 70; Мораес, 78), «Верес» — «Рух» — 1:1 (Панасенко, 62 — Ю. Климчук, 82 (пен.)), «Львів» — «Ворскла» — 1:1 (Ременяк, 74 — Амількар, 65), «Чорноморець» — «Металіст-1925» — 2:1 (Авагіян, 3; С. Кравченко, 6 — Марлісон, 57 (пен.)), «Динамо» — «Зоря» — 1:1 (Буяльський, 44 — Аллах'яр, 49), «Колос» — «Минай» — 2:1 (Мілько, 88 (пен.); Чорноморець, 90 — Вишневецький, 11).

Турнірна таблиця:

	І	В	Н	П	М	О
1. «Шахтар»	18	15	2	1	49-10	47
2. «Динамо»	18	14	3	1	47-9	45
3. «Дніпро-1»	18	13	1	4	35-17	40
4. «Зоря»	18	11	3	4	37-19	36
5. «Ворскла»	18	9	6	3	30-18	33
6. «Олександрія»	18	7	5	6	19-16	26
7. «Десна»	18	7	4	7	22-27	25
8. «Колос»	18	7	3	8	14-23	24
9. «Верес»	18	6	5	7	15-20	23
10. «Металіст-1925»	18	6	1	11	17-29	19
11. «Рух»	17	4	6	7	16-21	18
12. «Львів»	18	4	5	9	14-30	17
13. «Чорноморець»	18	3	5	10	20-40	14
14. «Інгулець»	17	3	4	10	13-28	13
15. «Минай»	18	1	7	10	12-30	10
16. «Маріуполь»	18	2	2	14	21-44	8

Бомбардир: Довбик («Дніпро-1») — 14.

ги над «Зорею» і 7 — над «Ворсклою». А нападник дніпрян та національної збірної Артем Довбик впевнено очолює бомбардирську гонку із 14 голами.

«Ворскла» ж, яка після перемоги над «Динамо» йшла третьою, дещо забукувала перед паузою. Причиною не надто вдалим останніх результатів є кадрові ситуація: лідери — Степанюк, Різник і Тамм — через травми і COVID не могли допомогти полтавчанам, а замість них грала «необстріляна» молодь. Попри кадровий дефіцит, Юрій Максимов позитивно оцінив першу половину сезону, та все ж очікує на підсилення. Раніше «Ворскла» уклала угоду з найкращим асистентом білоруської ліги Андрієм Бацулою, також весною зможе грати за команду з Полтави рідний брат лідера атак «зеленобілих» Олів'є Тілла — Венсан.

Не менш цікавою буде і боротьба за виживання. «Чорноморець» та «Інгулець» нарешті виграли та опустили у зону вильоту «Минай»: закарпатці не втримали перевагу над «Колосом». Останнім на зимову перерву йде «Маріуполь», але попереду ще 12 турів, та й азовці завжди можуть розраховувати на молодий «десант» орендованих у «Шахтаря» футболістів. ■

У ТОПЧИКУ

Джерард Батлер зіграє супергероя

Харизматичний актор цього разу перетвориться в розвідника

Дара ГАВАРРА

Цей актор не раз потрапляв у різноманітні топи найкрасивіших, найбажаніших, найуспішніших чоловіків, зокрема й акторів, світу. Ще б пак, доля дала йому, окрім красивої зовнішності, ще й талант, харизму та й, що там казати, успішність. Джерард Батлер — мрія не лише дівчат і жінок, а й продюсерів, адже з'ява його на екрані — це вже запорука успіху. Слабка половина людства умлівала від його героя у фільмі «P. S. Я кохаю тебе» — молодого чоловіка, який помер, але перед цим залишив свій коханій записку, в якій розповів секрети зваблення чоловіків. Ось такий він герой-коханець — турботливий і відданий. Проте в житті Джерард далеко не така душка, як його уявляють глядачки: 52-річний харизматичний шотландець досі парубкує, а кількість його пасій просто не піддається рахунку. До того ж цей привабливий чоловік може паралельно крутити

романи з кількома жінками.

Мабуть, саме харизматичність, загадковість, упевненість у собі так приваблює режисерів і саме ці риси дали актору можливість зіграти і «Привида опери», і спартанського царя Леоніда, і ще купу різнопланових ролей. Ось і нещодавно режисер стрічки «Падіння Ангела», в якій також брав участь Батлер, запропонував йому зіграти в новій стрічці «Кандагар», з назви якої стає зрозуміло, що йтиметься про Афганістан. Наразі відомо, що головного героя гратиме брутальний Джерард — це агент ЦРУ, якого

викриють через витік інформації. Разом із перекладачем він намагатиметься вирватися від спецназівців і добратися в Кандагар. Зйомки вже почалися на Близькому Сході, а консультантом і співавтором сценарію виступає ексофіцер розвідки США Мітчелл ЛаФоруна. ■

Джерард Батлер

Варка ВОНСОВИЧ

Жителя США Томаса Скотті можна вважати пестунчиком долі, адже не кожному вдається виграти в лотерею, та ще й двічі за один день. Якщо щастя вимірювати грошовим еквівалентом, то пан Скотті виявився в році, що минає, абсолютним переможцем, оскільки в 2021 році в лотерею виграло чимало людей, декому це вдавалося і кілька разів, проте виграти в один день двічі — то вже неабияка фортуна.

Томас придбав два квитки лотереї Lucky for Life, заповнив їх однаковими числами й благополучно забув про них, навіть не стежачи за розіграшем по телебаченню. Коли ж з'ясувалося, що

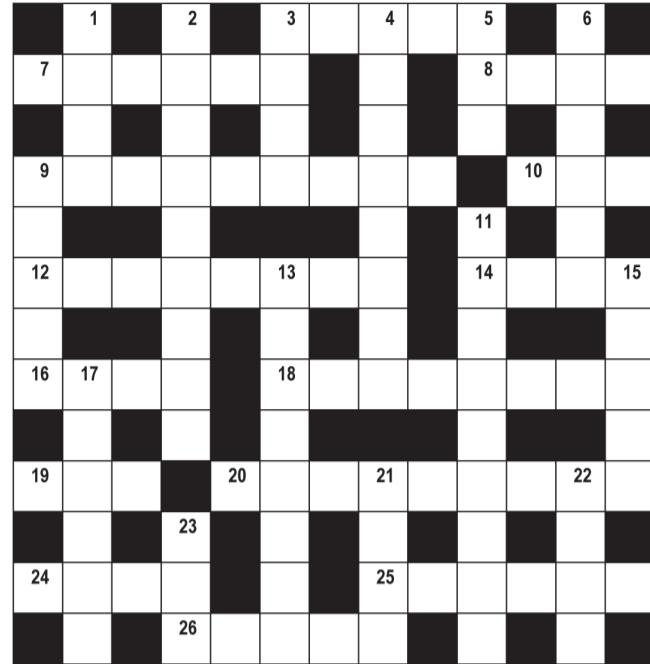
ПРИМХИ ФОРТУНИ

Двічі в одну річку...

Американець виграв у лотерею за двома білетами в один день

він виграв, та ще й двічі, за правилами лотереї, йому запропонували два варіанти: пожиттєво отримувати щорічно по 25 тис. доларів або ж забрати весь виграш миттєво, а це — 390 тисяч «зелених» за кожен білет. Переможець вирішив узяти весь джекпот і з урахуванням усіх податків на руки отримав понад 550 тисяч доларів.

Тепер пестунчик долі планує за свої «преміальні» виплатити борги, придбати будинок і дещо вкласти у власний бізнес. Аналізуючи долі переможців усіляких лотерей, пану Скотті треба якнайшвидше вкладати гроші хоч будь-куди, оскільки дармові прибутки як легко приходять, так легко й розходяться. ■

КРОСВОРД ВІД МАЛАНКИ №110

По горизонталі:

3. Статус Адольфа Гітлера в Третью рейху. **7.** Вудочка, сачок, сіті та інші пристрої для риболовлі. **8.** Ім'я американського винахідника і мецената, який хоче колонізувати Марс. **9.** Відомий завойовник і творець Монгольської імперії. **10.** «Нащо мені чорні брови, нащо карі ..., нащо літа молодії, веселі, дівочі» (Тарас Шевченко). **12.** Сучасний японський письменник і перекладач. **14.** Ім'я австралійського актора Гамсворта, який свого часу ледь не одружився із Майлі Сайрус. **16.** Родина французьких фізиків і хіміків, які відкрили радіоактивність. **18.** Загальні збори членів поважної міжнародної організації. **19.** Дядько, який в радянські часи був уособленням американського імперіалізму. **20.** Доба в історії України (друга половина XV—XVIII ст.), коли козаки вели визвольну боротьбу проти шляхетської Польщі та турецько-татарського війська. **24.** Морська тварина, яка вміє виробляти електрику. **25.** Наголос, підкреслення. **26.** Річка на Кавказі, права притока Кури.

По вертикалі:

1. Герське пасмо в Південній Америці. **2.** Паперова купюра у царській Росії. **3.** Поліцейський із роману Жуль Верна «За 80 днів навколо світу», який намагався за-

арештувати Філіаса Фога. **4.** Жінка, в яку був закоханий Ромео до зустрічі із Джульєттою. **5.** «Не в тому ..., не в тому ..., що горобина плаче ніч, а в тому ..., а в тому ..., що ми з тобою різні» (пісня). **6.** Давній сільський ресторан. **9.** Професія Марка, героя поеми Тараса Шевченка «Наймичка». **11.** Історична київська річка, притока Почайни, яка лишилася в назві вулиці на Подолі. **13.** Найдовша річка в Латинській Америці. **15.** Дрібний осінній напівдоць-напівтуман. **17.** Президент України, який поклав початок відродженню Батурини як туристичного і культурного центру. **21.** Вигук небезпеки на злодійському сленгу. **22.** Французький футбольний клуб. **23.** Американський штат в районі Скелястих гір. ■

Кросворд №108 від 7—8 грудня

ПОГОДА

15 грудня за прогнозами синоптиків

Київ: хмарно з проясненнями, без істотних опадів. Вітер північно-західний, 5-10 м/с. Температура вночі -1...-3, удень 0...+2.

Курорти Карпат: хмарно з проясненнями, без істотних опадів.

Славське: вночі -6...-8, удень -1...+1.

Яремче: вночі -4...-6, удень -1...+1.

Міжгір'я: вночі -3...-5, удень 0...+2.

Рахів: вночі -2...-4, удень 0...+2.

сонячно

мінлива хмарність

хмарно

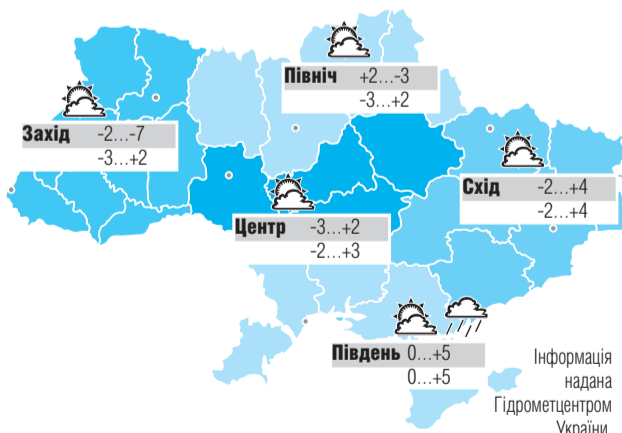
дощ

сніг

дощ, гроза

ПРИКОЛИ

— Дідусю, а ти пам'ятаєш першу дівчину, яку ти поцілував?
— Я вже й останню щось не пам'ятаю!

На батьківських зборах у садку:
— Шановні батьки! Слідкуйте за своєю поведінкою. Після вихідних за сніданком усі діти за столом чаркуються!

— Люба, мені наснився чудовий сон, нібито я ще холостий і прошу твоєї руки.
— І чого ж ти такий задоволе-

ний?
— Ти мені відмовила.

Ходиш-ходиш на ці корпоративи, і завжди одне і те саме — нудно й одноманітно. Але якщо пропустити, наступного дня чуєш: «Як учора класно було».

Грибник у лісі знаходить величезний червоний гриб.
— Зозуле, прокуй, скільки мені жити залишилося?
Чути довге кування.
— Значить, їстівний, беремо!

Передплатні індекси: 60970, 1555
Наша адреса: 03047, Київ, пр. Перемоги, 50
Телефон редакції: +38 091 625 66 32
Електронна пошта редакції: ukrmoloda@ukr.net
Рекламне бюро: reklama-umoloda@ukr.net
Відділ реалізації: 454-84-41
sale_umoloda@ukr.net
«УМ» в інтернеті: http://www.umoloda.kyiv.ua

Відділи:
економіки — wagmer@ukr.net
культури, історії, суспільних проблем — vsamchenko@i.ua

Україна молода

Редактор Михайло Дорошенко
Засновник і видавець — ПП «Україна молода»
Свідоцтво про реєстрацію: КВ №3386 від 29.08.98
© Дорошенко М.І., 2013

При використанні наших публікацій посилання на «УМ» обов'язкове. Рукописи не рецензуються і не повертаються. Відповідальність за зміст реклами несе рекламодавець. Комерційні публікації виходять під рубриками: «Український виробник», «Позиція», «Банківська справа», «Фінансова експертиза», «Здоровенькі були», «Це — працює!», «Знайомтеся — новинка», «Партнерство», «Програми», «Проекти», «Альма-матер», «Продукт», «Протистояння», «Вітасмо», «Любов і шана». Матеріали із позначкою © друкуються на правах реклами

Газета друкується у видавництвах: «Преса України» — у Києві Зам. 3009110 «Видавничий дім «Високий Замок» — у Львові Зам. блок № 593—594 Верстка та виготовлення фотоформ — комп'ютерний центр редакції «УМ», Газета виходить у вівторок—середа (спарений номер) і п'ятницю, двічі на тиждень Тираж 86734